

มหัศจรรย์...ดิน

พันธุ์ดิน

● กลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจประเทศไทย

สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พฤษภาคม 2548
<http://www.ldd.go.th>

“

...เศรษฐกิจของเราขึ้นอยู่กับภาคเกษตรมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว
รายได้ของประเทศที่ได้มาใช้สร้างความสำเร็จต่าง ๆ
เป็นรายได้จากการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจกล่าวได้ว่า
ความสำเร็จของประเทศต้องอาศัยความสำเร็จของเกษตรเป็นสำคัญ...

”

พระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

LDD Library

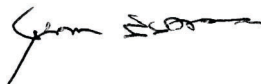
3 2548 00000402 8

คำนำ

ด้วยเหตุที่ “ดิน” เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลิตสินค้าเกษตร การปรับปรุงข้อมูลดินและแผนที่ต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ให้บริการทั้งในกลุ่มของนักวิชาการ นักวางแผน เจ้าหน้าที่ส่งเสริม ตลอดจนเกษตรกร จึงเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งที่กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมากกว่า 40 ปี

“กลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ” ที่จัดทำขึ้นโดยอาศัยการจัดหมวดหมู่ตามลักษณะ ศักยภาพ และการจัดการที่คล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน ซึ่งแบ่งดินออกเป็น 62 กลุ่มชุดดิน เป็นผลงานหนึ่งที่มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามผู้ใช้ข้อมูลมักประสบปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบลักษณะและสมบัติกลุ่มชุดดินเสมอ สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน ในฐานะที่เป็นผู้สำรวจดินตลอดจนเก็บข้อมูลดินและทำแผนที่ดิน จึงได้จัดทำเอกสาร “มหัศจรรย์พันธุ์ดิน” ฉบับนี้ขึ้น โดยมุ่งหวังให้เป็นเสมือน “คู่มืออย่างง่าย” ที่จะนำไปสู่ **ความรู้ ความเข้าใจในลักษณะสมบัติ และศักยภาพที่แตกต่างกันของดินทั้ง 62 กลุ่ม รวมถึงข้อจำกัดในการใช้ที่ดิน และแนวทางการจัดการดินที่ถูกต้อง** ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้สามารถใช้ที่ดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสมและเป็นการรักษาทรัพยากรดินไว้เป็นฐานการผลิตที่ยั่งยืนสืบไป

(นายชุมพล ลิลิตธรรม)

ผู้อำนวยการสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน

พฤษภาคม 2548

สารบัญ

■ บทนำ	_____	1
■ ลักษณะเด่นประจำกลุ่มชุดดิน	_____	2
■ กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง	_____	6
■ กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง	_____	62
■ กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินชื้น	_____	106
■ กลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูง	_____	128
■ สรุปการใช้ปุ๋ยอินทรีย์	_____	130
■ สรุปมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ	_____	133

บทนำ

กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนที่กลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจทั้งประเทศในปี 2532-2534 โดยพิจารณาจัดหมวดหมู่ลักษณะและสมบัติดินที่มีศักยภาพคล้ายคลึงกันในด้านที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตของพืชที่ปลูก จัดหมวดหมู่ได้ 62 กลุ่มชุดดิน โดยแบ่งตามสภาพที่พบได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง

พบทุกภาค ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 1-25 และกลุ่มชุดดินที่ 57-59

2. กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง

พบในภาคกลาง ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 28, 29, 30, 31, 33, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 44, 46, 47, 48, 49, 52, 54, 55, 56, 60 และ 61

3. กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินชื้น

พบในภาคใต้และพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 26, 27, 32, 34, 39, 42, 43, 45, 50, 51 และ 53

4. กลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูง

พื้นที่ภูเขาและเทือกเขา ที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 62

กลุ่มชุดดินแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะและสมบัติดินที่เฉพาะตามปัจจัยการเกิดดินและการสร้างดิน เช่น สภาพภูมิอากาศ ชนิดวัตถุต้นกำเนิดดิน สภาพพื้นที่ ระยะเวลาการพัฒนาของดิน พืชพรรณธรรมชาติ สิ่งที่มีชีวิตและการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น ซึ่งลักษณะและสมบัติที่เป็นข้อเด่นประจำกลุ่มชุดดินได้สรุปไว้ในตาราง **“ลักษณะเด่นประจำกลุ่มชุดดิน”** โดยอาศัยการเปรียบเทียบข้อมูลเหล่านี้กับลักษณะของดินที่พบ จะทำให้สามารถจัดจำแนกดินในเบื้องต้นได้ว่าจะอยู่ในกลุ่มชุดดินใด และนำไปสู่รายละเอียดอื่นๆ ของดิน รวมทั้งปัญหาการใช้ประโยชน์ และแนวทางการจัดการดินที่เหมาะสมในลำดับต่อไป

1. กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง

กลุ่มดินเหนียว

- ดินเหนียวสีดำนวลมาก มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก	1	6
- ดินเหนียวสีน้ำตาลที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล	3	10
- ดินเหนียวสีน้ำตาลที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุยังน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง	4	12
- ดินเหนียวสีน้ำตาลที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ การระบายน้ำเร็ว ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	5	14
- ดินเหนียวสีน้ำตาลที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด	6	16
- ดินเหนียวสีน้ำตาลที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง	7	18

กลุ่มดินที่มีการกร่อน

- ดินที่มีการกร่อน เพื่อเปลี่ยนสภาพการไ้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพืชผักหรือไม้ผล	8	20
--	---	----

กลุ่มดินเปรี้ยวจัด

- ดินเหนียวสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึก	2	8
- ดินเหนียวสีน้ำตาลที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเลที่เป็นดินเค็มและเปรี้ยวจัด	9	22
- ดินเปรี้ยวจัดตื้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	10	24
- ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	11	26
- ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางและมีชั้นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินเปรี้ยวจัด	14	32

กลุ่มดินเลนชายทะเล

- ดินเลนเค็มชายทะเลและไม่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน	12	28
- ดินเลนเค็มชายทะเลที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน	13	30

กลุ่มดินทรายแบ่ง

- ดินทรายแบ่งสีน้ำตาลที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	15	34
- ดินทรายแบ่งสีน้ำตาลที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก	16	36

ลักษณะเด่นประจำกลุ่มชุดดิน		กลุ่มชุดดิน	หน้า
กลุ่มดินร่วนละเอียด			
- ดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก		17	38
- ดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง		18	40
กลุ่มร่วนหยาบ			
- ดินร่วนหยาบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นที่ภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน		19	42
- ดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำในส่วนต่ำของพื้นที่ริมแม่น้ำ		21	46
- ดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำเนื้อหยาบ		22	48
- ดินร่วนที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ		59	60
กลุ่มดินเค็ม			
- ดินเค็มเกิดจากตะกอนลำน้ำ มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดานแข็งที่สะสมเกลือ		20	44
กลุ่มดินทราย			
- ดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล		23	50
- ดินทรายลึกมากเกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนา		24	52
กลุ่มดินตื้น			
- ดินตื้น		25	54
กลุ่มดินอินทรีย์			
- ดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนา 40-100 ซม. จากผิวดิน		57	56
- ดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนามากกว่า 100 ซม. จากผิวดิน		58	58
2.กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง			
กลุ่มดินเหนียว			
- ดินเหนียวลึกมากสีดำที่มีรอยแตกระแหงกว้างและลึก		28	62
- ดินเหนียวลึกถึงลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด		29	64
- ดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่พบในพื้นที่ภูเขา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด		30	66
- ดินเหนียวลึกถึงลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง		31	68

ลักษณะเด่นประจำกลุ่มชุดดิน		กลุ่มชุดดิน	หน้า
กลุ่มดินริมน้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด			
- ดินทรายแบ่งละเอียดมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด		33	70
- ดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมน้ำ		38	78
กลุ่มดินร่วนละเอียด			
- ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก		35	72
- ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง		36	74
กลุ่มดินร่วนหยาบ			
- ดินร่วนหยาบลึกมาก		40	80
- ดินร่วนที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน		60	102
กลุ่มดินทราย			
- ดินทรายหนาปานกลาง		41	82
- ดินทรายหนา		44	84
กลุ่มดินตื้น			
- ดินตื้นถึงก่อนกรวด หรือเศษหินปนลูกรังหนามาก		46	86
- ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น		47	88
- ดินตื้นถึงก่อนหินหรือเศษหิน		48	90
- ดินตื้นถึงลูกรังหรือชั้นเชื่อมแข็งของเหล็กที่บอบบนชั้นดินเหนียว		49	92
กลุ่มดินที่พบชั้นมาร์ล			
- ดินตื้นถึงชั้นมาร์ลหรือก่อนปูน		52	94
- ดินลึกปานกลางถึงชั้นมาร์ลหรือก่อนปูน		54	96
กลุ่มดินลึกปานกลาง			
- ดินร่วนหยาบลึกปานกลางทับถมบนชั้นหินผุ		37	76
- ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกลาง/เป็นด่าง		55	98
- ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด		56	100
กลุ่มดินดาดเชิงเขา			
- ดินเศษหินเชิงเขาที่เกิดจากการสลายตัวแตกผุพังของเขา		61	104

3. กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินชั้น

กลุ่มดินเหนียว

- ดินเหนียวลึกลงถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด

26

106

- ดินเหนียวจัดสีแดงลึกมากที่เกิดจากหินภูเขาไฟ มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด

27

108

กลุ่มดินร่วนริมน้ำ

- ดินร่วนหรือดินทรายแป้งละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมน้ำ

32

110

กลุ่มดินร่วนละเอียด

- ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ

34

112

กลุ่มดินร่วนหยาบ

- ดินร่วนหยาบลึกลงถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ

39

114

กลุ่มดินทราย

- ดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน

42

116

- ดินทรายเป็นลึกลงถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือสันทรายชายทะเล

43

118

กลุ่มดินตื้น

- ดินตื้นถึงลูกรัง เศษหินหรือก้อนหิน

45

120

- ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น

51

124

กลุ่มดินลึกลับานกลาง

- ดินร่วนลึกลับานกลางถึงเศษหิน ก้อนหินหรือชั้นหินพื้น

50

122

- ดินเหนียวลึกลับานกลางถึงชั้นหินพื้น ลูกรังหรือเศษหิน

53

126

4. กลุ่มชุดดินที่มีความลาดชันสูง

- พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์

62

128

กลุ่มชุดดินที่ 1

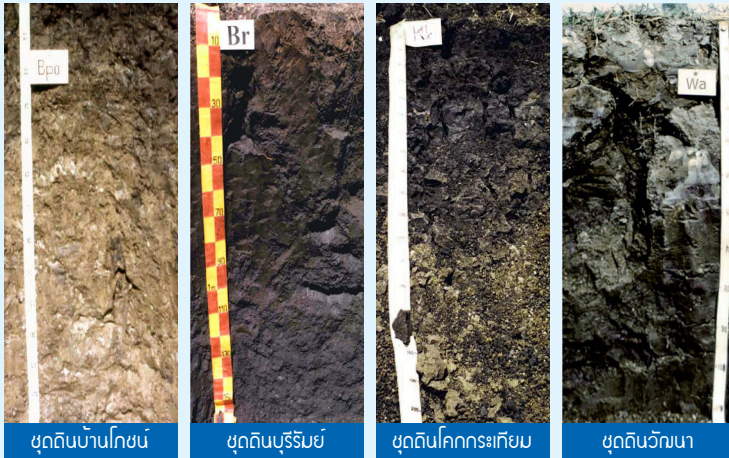
“

กลุ่มดินเหนียวสีน้ำตาลมาก มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย ถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ได้แก่ ชุดดินบ้านหมี่ (Bm) ชุดดินบ้านโกชน (Bpo) ชุดดินบุรีรัมย์ (Br) ชุดดินช่องแค (Ck) ชุดดินโคกกระเทียม (Kk) และชุดดินวิวัฒนา (Wa)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเหนียวจัด โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง แตกกระแหงกว้างและลึก ดินเปียกเหนียวมาก ทำให้การไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนเมื่อดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอ์พริกกันหรือโสนอินเดียว 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 2

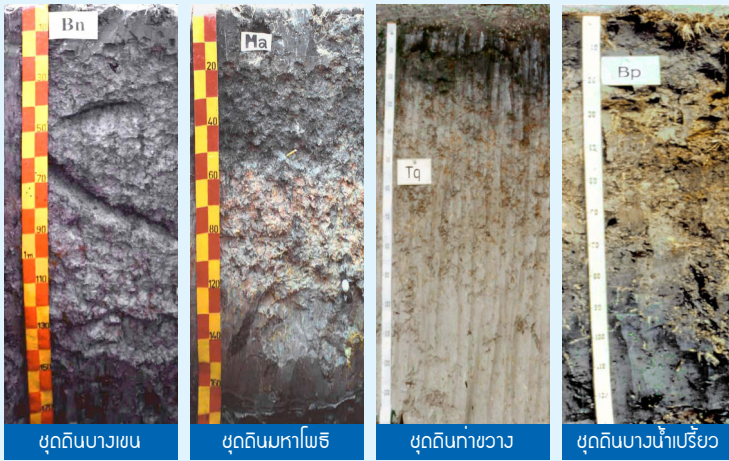
“

กลุ่มดินเหนียวลึกลงมาก ปฏิกริยา
ดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประ
สีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบ
กำมะถันลึกกว่า 100 ซม.
จากผิวดิน การระบายน้ำเลว
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินอยุธยา (Ay)
ชุดดินบางเขน (Bn)
ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว (Bp)
ชุดดินมหาโพธิ์ (Ma)
และชุดดินท่าขวาง (Tq)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุ
อาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครง
สร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแวง
ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก
ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน
ทำความเสี่ยงหายากกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านไลนอ์ฟริกัน หรือไลนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คู่น้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคู่น้ำ หว่านวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคู่น้ำ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 5 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ ล้างและควบคุมไม่ให้ดินเกิดการเพิ่มขึ้น เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่

กลุ่มชุดดินที่ 3

“

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจาก ตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลน ของตะกอนน้ำทะเลที่ไม่มีศักยภาพ ก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน

ภายในความลึก 150 ซม.

จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกลาง ถึงเป็นด่าง การระบายน้ำแล ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง ได้แก่ ชุดดินบางกอก (Bk)

ชุดดินบางเลน (Bl)

ชุดดินบางแพ (Bph)

ชุดดินชะเชิงเทรา (Cc)

และชุดดินสมุทรปราการ (Sm)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตก กระจาย ทำให้ไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจพบ ชั้นดินเลนที่มีเกลือสะสมอยู่ในดินล่าง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

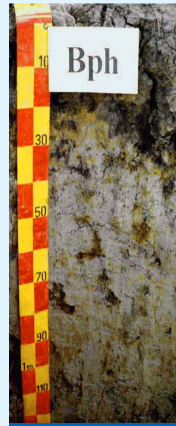
ชุดดินอะซีนิกร่า

ชุดดินสมุทราการ

ชุดดินบาวเลน

ชุดดินบาวแพ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตรหรือถึงชั้นดินเลน ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วมหรือมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 4

“

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจาก ตะกอนลำนํ้าที่มีอายุยังน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ไคแก ชุดดินบางมูลนาก (Ban)
 ชุดดินบางปะอิน (Bin)
 ชุดดินชัยนาท (Cn)
 ชุดดินชุมแสง (Cs)
 ชุดดินพิมาย (Pm)
 ชุดดินราชบุรี (Rb)
 ชุดดินสระบุรี (Sb)
 ชุดดินสิงห์บุรี (Sin)
 ชุดดินศรีสงคราม (Ss)
 ชุดดินท่าพล (Tn)
 และชุดดินท่าเรือ (Tr)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตก ระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และ น้ำท่วมขังในฤดูฝน ให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินซุมแสง

ชุดดินท่าเรือ

ชุดดินศรีสงคราม

ชุดดินสิงห์บุรี

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูก ขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 5

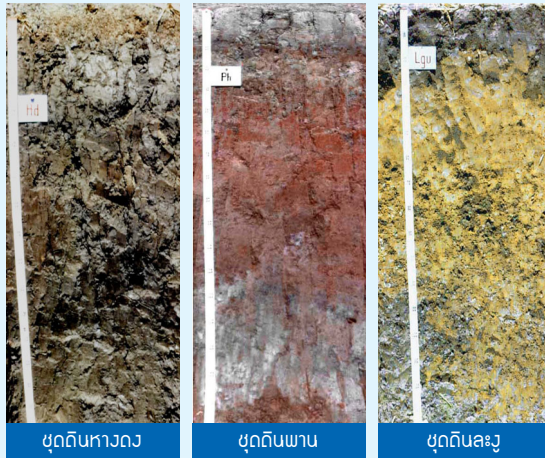
“

กลุ่มดินเหนียวลึกมาก
ที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า
ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง
การระบายน้ำเลว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินหางฉว (Hd)
ชุดดินละงู (Lgu)
และชุดดินพาน (Ph)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

บางพื้นที่ขาดแคลนนํ้า มีความอุดม
สมบูรณ์ต่ำ และนํ้าท่วมขังในฤดูฝน ทำความ
เสียหายกับพืชที่ไม่ชอบนํ้า

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอ์ฟรักัน หรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูก ขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 6

ชุดดินเชียงราย

“

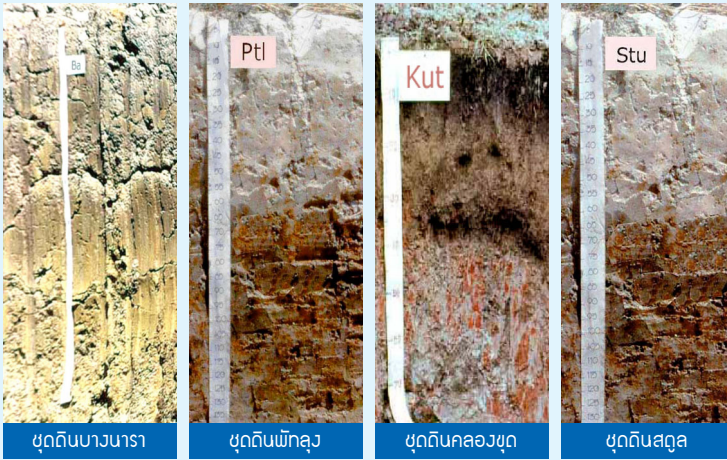
กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจาก ตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรด จัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบาย น้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไคแก่

- ชุดดินบางนารา (Ba)
- ชุดดินเชียงราย (Cr)
- ชุดดินสุไหงโกทก (Gk)
- ชุดดินแกลง (Kl)
- ชุดดินกลองชุด (Kut)
- ชุดดินมโนรมย (Mn)
- ชุดดินนครพนม (Nn)
- ชุดดินปากทอ (Pth)
- ชุดดินพะวง (Paw)
- ชุดดินพัทลุง (Ptl)
- ชุดดินสตูล (Stu)
- ชุดดินทาศาลา (Tsl)
- และชุดดินวังตง (Wat)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

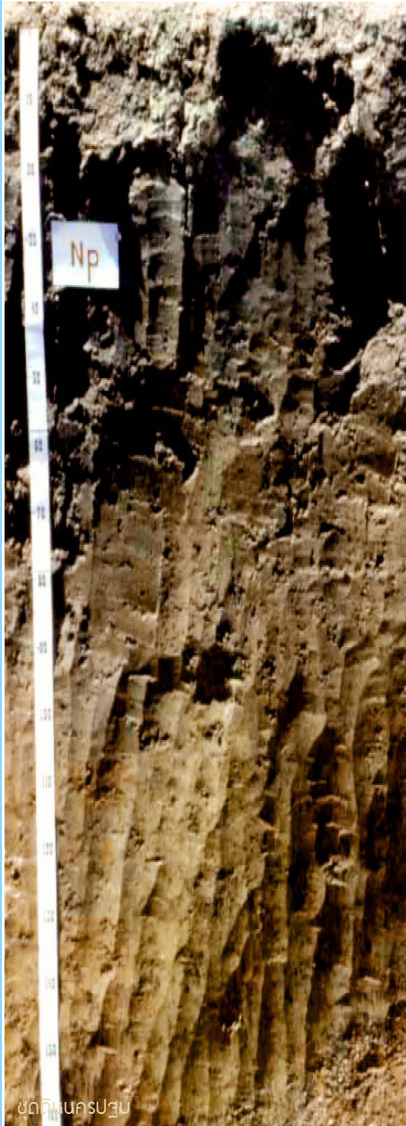

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านไถนอ์พริกกัน หรือไถนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่ หรือ 0.5-1.0 กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 7

“

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจาก ตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลาง ถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้าง เลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่ ชุดดินเดิมบาง (Db)

ชุดดินนํ้าน (Na)

ชุดดินนครปฐม (Np)

ชุดดินฝักกาด (Pat)

ชุดดินสุโขทัย (Skt)

ชุดดินท่าตูม (Tt)

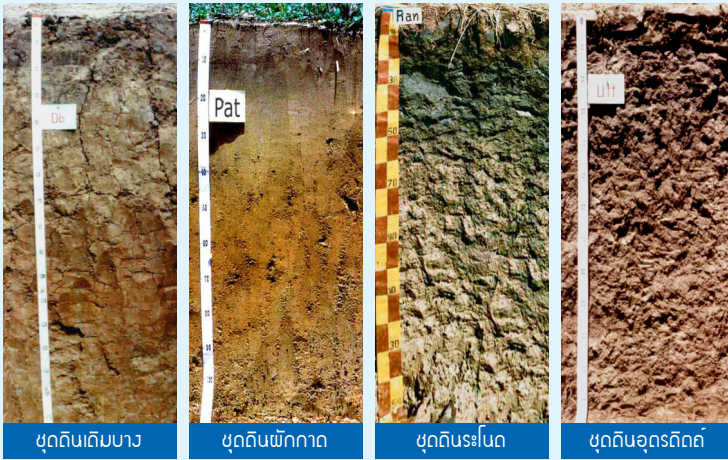
ชุดดินอุตรดิตถ์ (Utt)

และชุดดินระโนด (Ran)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง ทำให้ไถ พรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดู ฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอ์พริกกัน หรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูก ขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 8

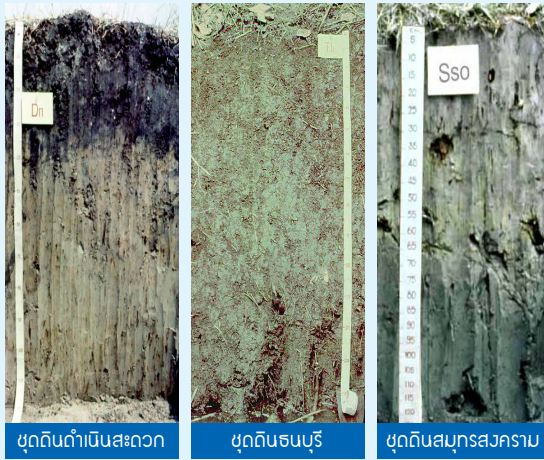

“

กลุ่มชุดดินที่มีการยกทรง
เพื่อเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดิน
จากนาข้าวเป็นพืชผักหรือไม้ผล
ได้แก่ ชุดดินดำเนินสะควก (Dn)
ชุดดินสมุทรสงคราม (Sso)
และชุดดินธนบุรี (Tb)

”

กลุ่มชุดดินที่มีการยกทรง เพื่อเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพืช ผักหรือไม้ผล ทำให้ลักษณะและสมบัติดินในแต่ละพื้นที่ไม่สม่ำเสมอ ขึ้นอยู่กับ ลักษณะและสมบัติดินเดิมก่อนมีการยกทรงและวิธีการเตรียมแปลงปลูก โดยทั่วไปจะนำดินชั้นล่างที่มีโครงสร้างแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก ชั้นดินที่เป็น กรดรุนแรงมากหรือเป็นดินเค็มมาไว้ที่ผิวดิน ทำให้ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืช จำเป็นต้องมีปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ แก้ไขความเป็นกรดรุนแรงมากหรือความ เค็มของดิน ก่อนที่จะมีการปลูกพืช มีระบบป้องกันน้ำท่วมและควบคุมระดับน้ำ ในร่องระหว่างแปลงปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 9

“

กลุ่มดินเหนียวลึกลับมาก
ที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล
ที่เป็นดินเค็มและเปรี้ยวจัด
ดินบนปฏิกริยาเป็นกรด
รุนแรงมาก
ดินล่างปฏิกริยาเป็นกลาง
ถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ถึงปานกลาง ได้แก่
ชุดดินชะอำ (Ca)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดรุนแรงมากและมีเกลือสะสมสูง โครงสร้างดินแน่นทึบ ทำให้ไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจมีน้ำทะเลท่วมถึง ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ปล่อยให้หมักน้ำขัง ล้างเอากรดและเกลือออกไปจากแปลงปลูก ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ไก่กลบตอซัง ปล่อยให้ 3–4 สัปดาห์ หรือไก่กลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ไสอ์พริกกัน หรือไสอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไก่กลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยให้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในกรณีที่ข้าวขาดน้ำ ควบคุมและล้างเกลือออกไปจากพื้นที่

ชุดดินชะอำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกทรงกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตรหรือถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกทรง ควรแยกหน้าดินมาทับบนที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูนบนดินร่องและร่องคูน้ำ 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ ล้างเกลือหรือปล่อยให้แห้งให้ฝนชะล้างเอาเกลือออกไปในร่องแล้วระบายออกไป ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 7 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดการกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดและเกลือในดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

กลุ่มชุดดินที่ 10

“

กลุ่มดินเปรี้ยวจัดตั้ง
ที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดรุนแรงมาก
การระบายน้ำเลว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินเชียรใหญ่ (Cyi)
ชุดดินมูโนะ (Mu)
และชุดดินองครักษ์ (Ok)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดรุนแรงมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดตั้งภายในความลึก 50 ซม. จากผิวดิน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดรุนแรงมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืดและน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

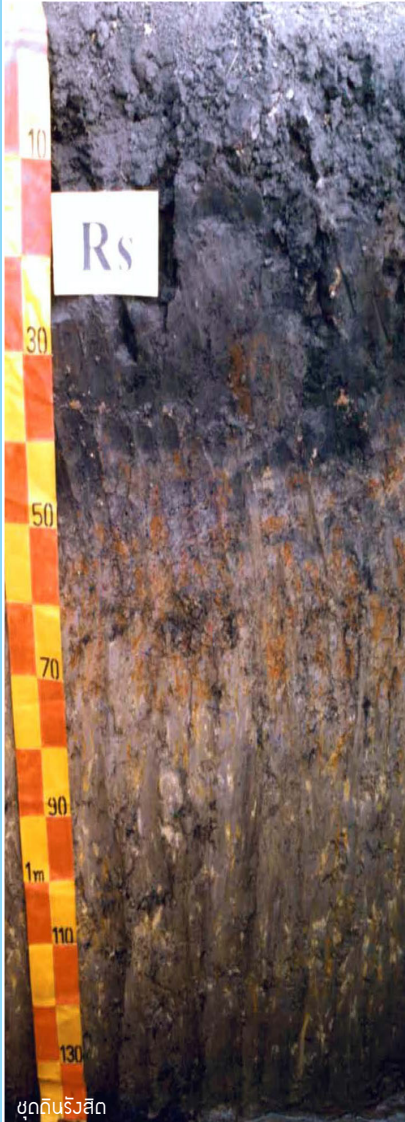

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยไว้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตรหรือถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูนบนสันร่องและร่องคูน้ำ 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูก ขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 7 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดการกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 1,000–2,000 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

กลุ่มชุดดินที่ 11

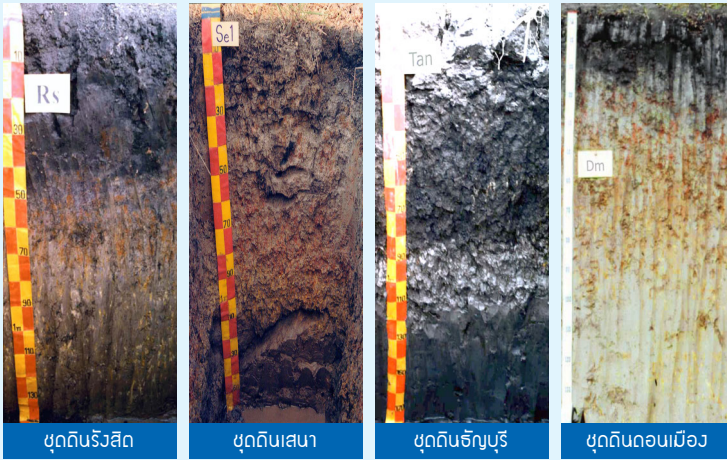
“

กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลาง
ที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก
การระบายน้ำเลว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ได้แก่ ชุดดินคอนเมือง (Dm)
ชุดดินรังสิต (Rs)
ชุดดินเสนา (Se)
และชุดดินธัญบุรี (Tan)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางในช่วงความลึก 50–100 ซม. จากผิวดิน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยากคุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยให้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งงาน้ำหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบการให้น้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 6 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดการกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

กลุ่มชุดดินที่ 12

“

กลุ่มดินเลนเค็มชายทะเล
และไม่มีศักยภาพก่อให้เกิด
เป็นดินกรดกำมะถัน
ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง
การระบายน้ำเลวมาก
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
ได้แก่ ชุดดินท่าจีน (Tc)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเลนเค็มที่มีน้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำ
วัน มีความสามารถในการทรงตัวของต้นพืช
ต่ำมาก ทำให้พืชล้มง่าย และมีน้ำทะเลท่วม
เป็นประจำทุกวัน

ชุดดินทาร์จัน

■ แนวทางการจัดการ

ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรทุกประเภท บางพื้นที่ใช้ทำนาเกลือและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ บริเวณพื้นที่ดินเสื่อมโทรม ควรปลูกป่าชายเลน และพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรมีบ่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ทางน้ำธรรมชาติ สำหรับพื้นที่ป่าชายเลน ควรสงวนไว้ให้เป็นที่อยู่อาศัย แนวกันชนของลมและคลื่น แหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่อยู่ในป่าชายเลน

กลุ่มชุดดินที่ 13

“

กลุ่มดินเลนเค็มชายทะเล
ที่มีศักยภาพก่อให้เกิด
เป็นดินกรดกำมะถัน
ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง
การระบายน้ำเลวมาก
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
ได้แก่ ชุดดินบางปะกง (Bpg)
และชุดดินตะกั่วทุ่ง (Tkt)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเลนเค็มที่มีน้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำ
วัน มีศักยภาพก่อให้เกิดดินกรดกำมะถัน เกิด
ก๊าซพิษไข่เน่า และก๊าซมีเทน ซึ่งเป็นอันตราย
ต่อพืช มีความสามารถในการทรงตัวของดินพีช
ต่ำมาก ทำให้พืชล้มง่าย เมื่อดินแห้ง
จะแปรสภาพเป็นดินกรดกำมะถันและเค็ม
และมีน้ำทะเลท่วมเป็นประจำทุกวัน

■ แนวทางการจัดการ

ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรทุกประเภท บริเวณพื้นที่ดินเสื่อมโทรม ควรปลูก ป่าชายเลน และพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรมีบ่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ ทางน้ำธรรมชาติ สำหรับพื้นที่ป่าชายเลน ควรสงวนไว้ให้เป็นที่อยู่อาศัย แนว กั้นชนของลมและคลื่น แหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ ที่อยู่ในป่าชายเลน

กลุ่มชุดดินที่ 14

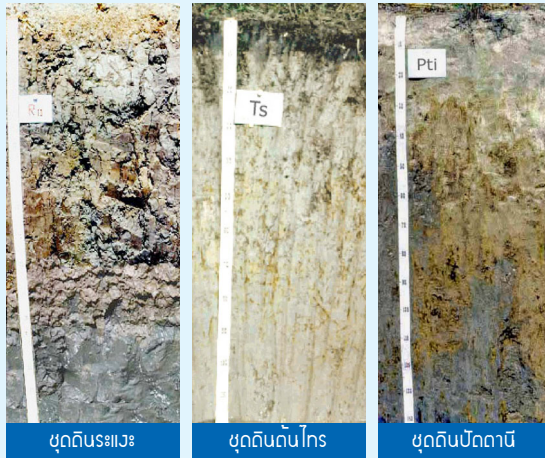
“

กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางและมีชั้นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินเปรี้ยวจัดหรือดินกรดกำมะถันภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน ดินบนปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมากและดินล่างมีปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำแลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไตแก่ ชุดดินปัตตานี (Pti) ชุดดินระแงะ (Ra) และชุดดินต้นไทร (Ts)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลาง ดินชั้นล่างเป็นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3–4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4–6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50–70 วัน ปล่อยให้ 1–2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมีสูตร 16–20–0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35–45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาคครั้งที่ 2

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6–8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0–1.5 เมตร ลึก 0.5–1.0 เมตรหรือถึงชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูนบนสันร่องและร่องคูน้ำ 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2–3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20–35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 6 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดการเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน 500–1,000 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างและควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

กลุ่มชุดดินที่ 15

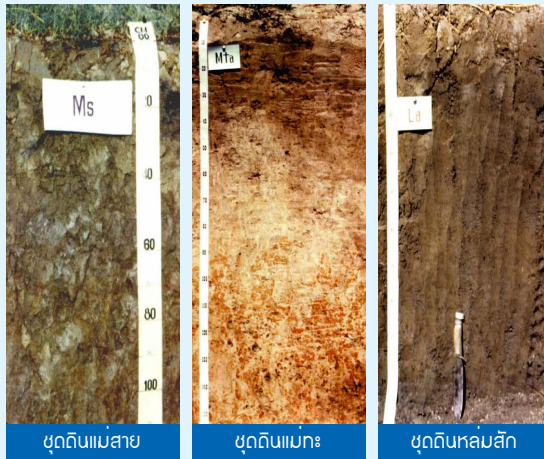
“

กลุ่มดินทรายแป้งลึกมากที่
เกิดจากตะกอนลำนํ้า
ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง
การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินหล่มสัก (La)
ชุดดินแม่สาย (Ms)
และชุดดินแม่ทะ (Mta)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

หน้าดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน
ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ไลนอ์พริกกัน หรือไลนอ์อินเดีย 6-8 ตัน/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ใส่ปุ๋ยแต่งงาน้าหลังปักดำ 35-45 วัน การปักดำข้าวควรเพิ่มจำนวนต้นตอกอให้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 16

“

กลุ่มดินทรายแป้งสีมาก
ที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก
การระบายน้ำเร็ว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ได้แก่ ชุดดินหินกอง (Hk)
ชุดดินเกาะใหญ่ (Koy)
ชุดดินลำปาง (Lp)
ชุดดินพานทอง (Ptg)
ชุดดินศรีเทพ (Sri)
และชุดดินตากใบ (Ta)

”

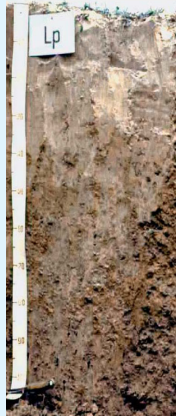
■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

หน้าดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และ
น้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่
ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินตากลัว

ชุดดินลำปาง

ชุดดินเกาะใหญ่

ชุดดินหินกอง

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หว่านวัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ผุ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (สัสนอ์พริกกัน หรือสัสนอินเดีย 6-8 ต้น/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน การปักดำข้าวควรเพิ่มจำนวนต้นต่อกอให้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พรอมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ควรมีการใส่วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 17

“

กลุ่มดินร่วนละเอียดสีน้ำตาลที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ได้แก่ ชุดดินบุณฑริก (Bt)

ชุดดินสายบุรี (Bu)

ชุดดินเขมราษฎร์ (Kmr)

ชุดดินโคกเคียน (Ko)

และชุดดินหล่มเก่า (Lk)

ชุดดินสุไหงปาดี (Pi)

ชุดดินปากกม (Pkm)

ชุดดินรอยเอ็ด (Re)

ชุดดินเรณู (Rn)

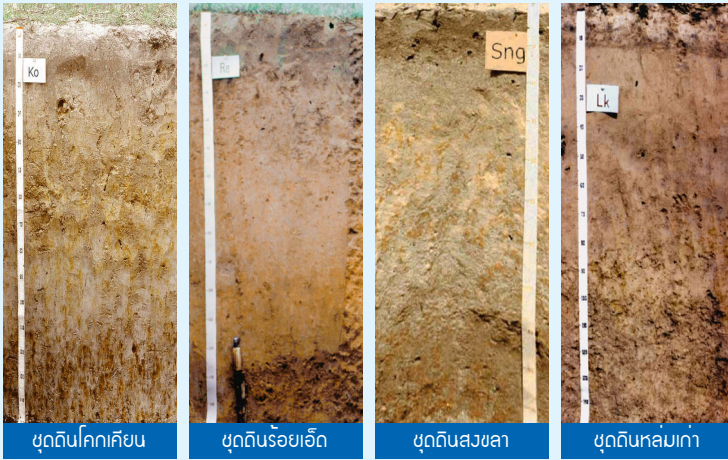
ชุดดินสงขลา (Sng)

และชุดดินวิสัย (Vi)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่เมชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หว่านวัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ผุ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ไลนอर्फิกัน หรือไลนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ควรมีการใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 18

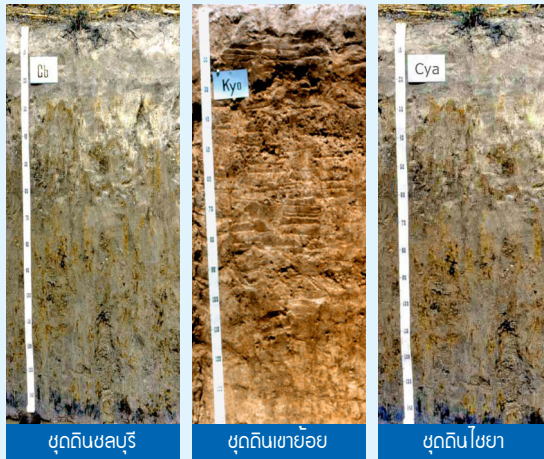
“

กลุ่มดินร่วนละเอียดสีเทา
ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ
ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นค้าง
การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินชลบุรี (Cb)
ชุดดินไชยา (Cya)
ชุดดินโคกตำโอง (Ksr)
และชุดดินเขาย้อย (Kyo)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลน
น้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสี
หายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว โถกกลบตอซัง ปล่อยให้ทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือโถกกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านไสอินทรีย์หรืออินทรีย์ 4-6 กิโลกรัม/ไร่ โถกกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยก่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมซึ่งปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 19

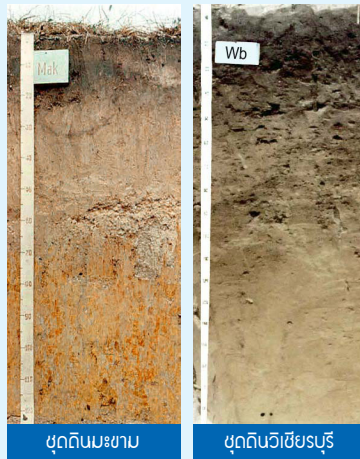
“

กลุ่มดินร่วนหยาบ
ที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า
มีชั้นแน่นทึบภายในความลึก
100 ซม. จากผิวดิน
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก
ถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำ
ค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ได้แก่ ชุดดินมะขาม (Mak)
และชุดดินวิเชียรบุรี (Wb)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายที่มีชั้นดานภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

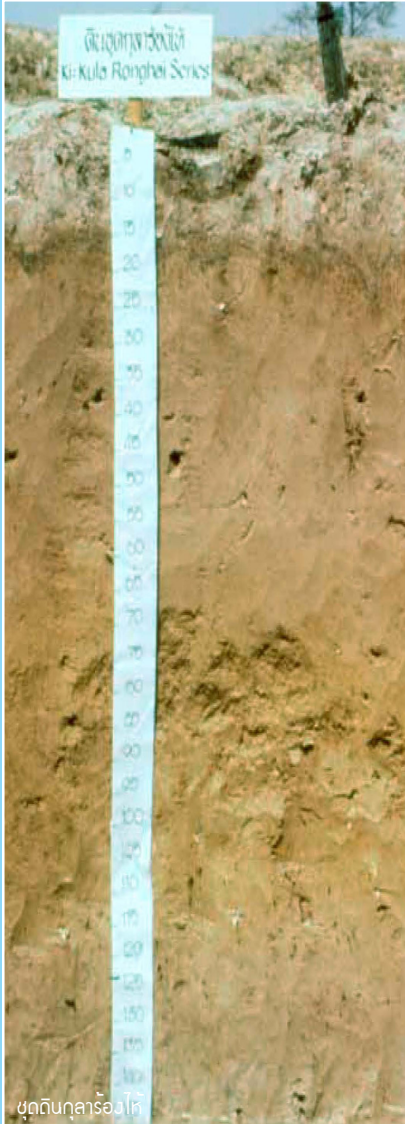

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอ์พริกกัน หรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตรหรือถึงชั้นดานแข็ง มีคันดินอันแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 20

“

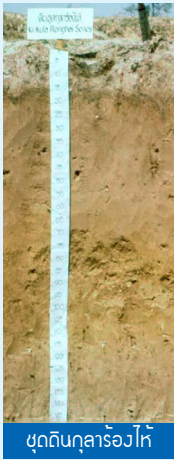
กลุ่มดินเค็มเกิดจากตะกอนลำนํ้า
มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดาน
แข็งที่สะสมเกลือภายในความลึก
100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดิน
เป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง
การระบายน้ำค่อนข้างเลว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินกุลารองไห้ (Ki)
ชุดดินหนองแก (Nk)
ชุดดินทุ่งสัมฤทธิ์ (Tsr)
และชุดดินอุคร (Ud)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเค็ม มักพบชั้นดานแข็งที่มีการสะสม
เกลือ เมื่อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดม
สมบูรณ์ต่ำ และขาดแคลนแหล่งน้ำจืด ในพื้นที่
ดินเค็มจัด มีคราบเกลือมาก ไม่มีแหล่งน้ำจืด
และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืช
ที่ไม่ชอบน้ำ

ชุดดินกุลาร่องไว้

ชุดดินทุ่งสัมฤทธิ์

ชุดดินอุรุ

ชุดดินหนองแก

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาใช้ปลูก ปล่อยให้หมักน้ำขังและล้างเกลือออกไปจากดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวาน โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ใส่กล้าข้าวที่มีอายุ 30-35 วัน จำนวน 5-8 ต้น/จับ ระยะปักดำ 20x20 ซม. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ควรเลือกพื้นที่ที่มีคราบเกลือไม่มากนักและมีแหล่งน้ำชลประทาน เลือกพืชที่ทนเค็มมาปลูก ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ใช้สารยิปซัมคลุมเคล้ากับดินและใช้น้ำล้าง มีวัสดุคลุมดินเพื่อป้องกันไม่ให้เกลือขึ้นมาจากผิวดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกรวมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 21

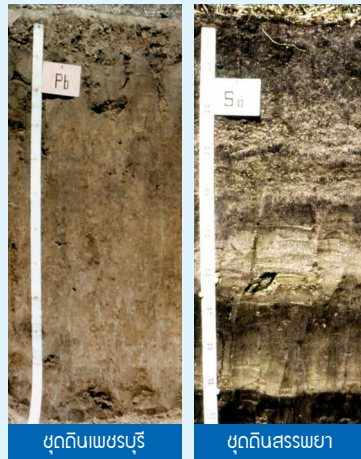
“

กลุ่มดินร่วนเหนียวหนักมาก
ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำในส่วนต่ำ
ของพื้นที่ริมแม่น้ำ ปฏิกริยาดิน
เป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง
การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว
ถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินเพชรบุรี (Pb)
และชุดดินสรรพยา (Sa)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนน้ำนาน
บางพื้นที่อาจได้รับอันตรายจากน้ำไหลบ่าท่วม
ขัง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหาย
กับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

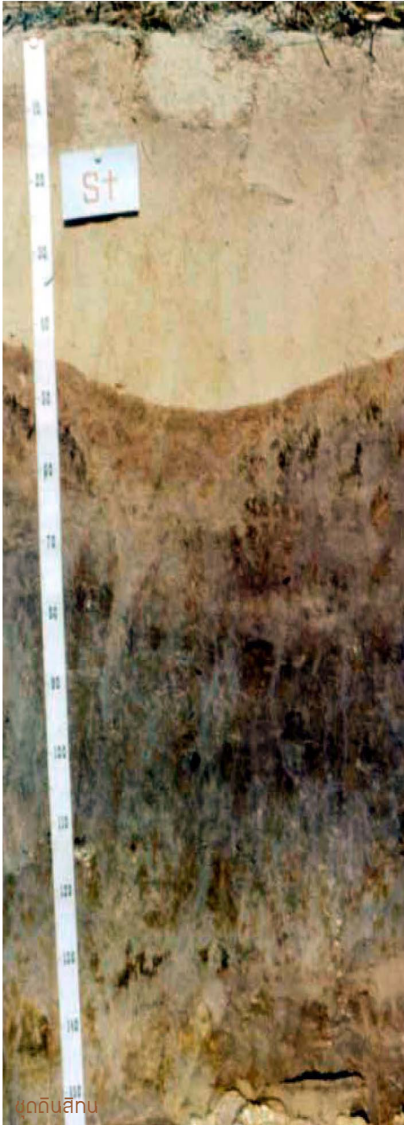

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว เลือกระยะเวลาปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาล ปรับสภาพพื้นที่ให้ราบเรียบ และทำคันดินเพื่อช่วยกักเก็บน้ำ ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน มีระบบการให้น้ำ ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยก่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 20-35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไม่ให้เสื่อมโทรมลง ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 22

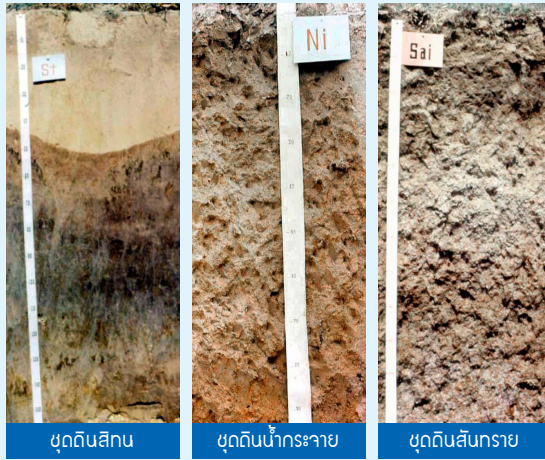
“

กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมาก
ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำเนื้อหยาบ
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง
การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินน้ำกระจาย (Ni)
ชุดดินสันทราย (Sai)
และชุดดินสีทน (St)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดม
สมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขัง
ในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

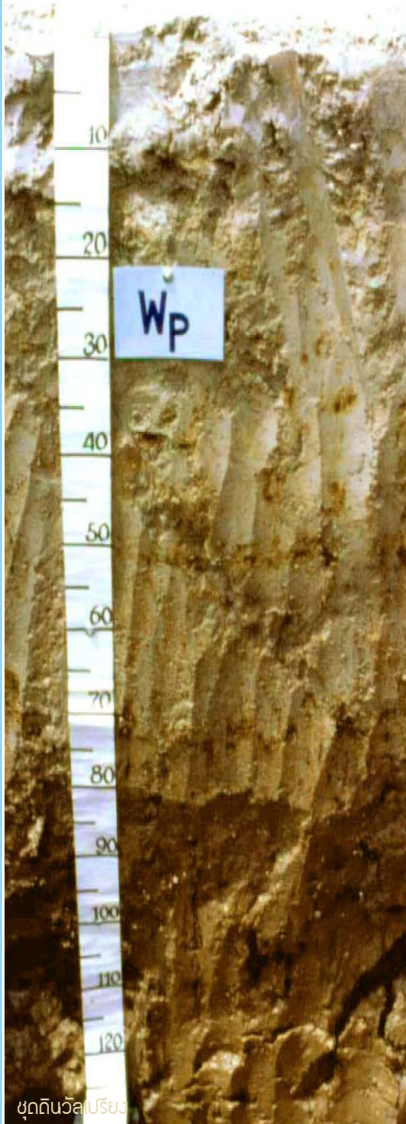

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ไลนอพีรกัน หรือไลนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 ใส่ปุ๋ย แต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ใน ช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดย ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ย เคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือ ปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ ชลประทานและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 23

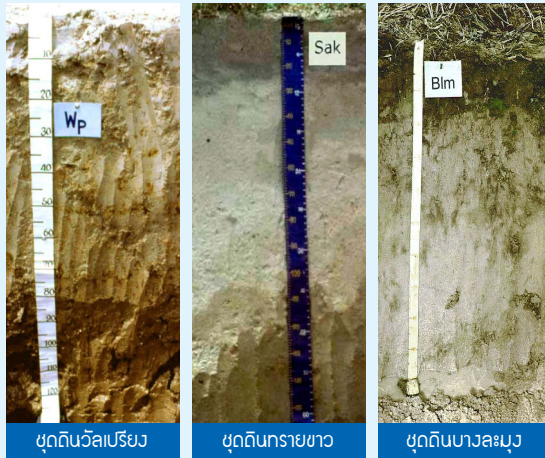
“

กลุ่มดินทรายลึกลงมาก
ที่เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึง
เป็นกลาง การระบายน้ำเร็ว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินบางละมุง (Blm)
ชุดดินทรายขาว (Sak)
และชุดดินวัลเปรียง (Wp)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินเป็นดินทรายหนา ความอุดม
สมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ บางพื้นที่ดินอาจมี
น้ำท่วมขัง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความ
เสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง หรือหว่านพืชปุ๋ยสด หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่าน ไสอินทรีย์หรืออินดินเดีย 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 ใส่ปุ๋ย แต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ ปลูกริมคันนา พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ควรมีการใช้วัสดุปูน 500-1,000 กิโลกรัม/ไร่

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ควรมีการใช้วัสดุปูน 500-1,000 กิโลกรัม/ไร่ หรือ 5 กิโลกรัม/หลุม

กลุ่มชุดดินที่ 24

“

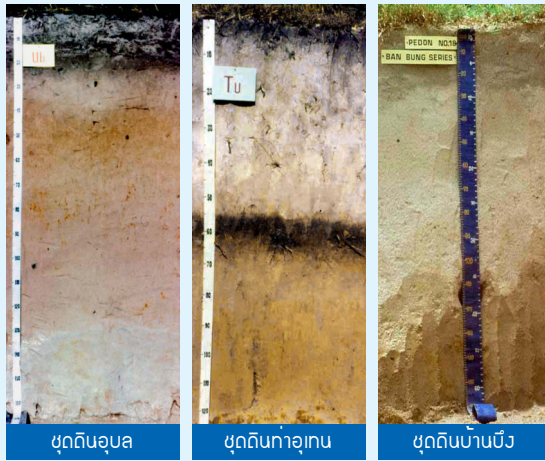
กลุ่มดินทรายลึกลับมาก
เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีเนื้อดิน
เป็นดินทรายหนา ปฏิกริยาดินเป็น
กรด การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึง
ตีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ได้แก่ ชุดดินบ้านบึง (Bbg)
ชุดดินท่าอุเทน (Tu)
และชุดดินอุบล (Ub)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินเป็นดินทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความ
เสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสดร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 (หว่านไลนอ์ฟริกััน หรือไลนอินเดีย 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานไว้ใช้ในกรณีที่ขาดน้ำ หรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 25

“

กลุ่มดินต้น ปฏิกริยาดิน เป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใต้แก่

ชุดดินกันตัง (Kat)

ชุดดินอน (On)

ชุดดินเพ็ญ (Pn)

ชุดดินพะยอมงาม (Pym)

ชุดดินสะท้อน (Stn)

ชุดดินทุ่งค่าย (Tuk)

และชุดดินย่านตาขาว (Yk)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินต้นถึงกอนกรวดหรือลูกรังภายในความลึก 50 ซม. จากผิวดิน ขาดแคลนน้ำนาน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่มีก้อนหินหรือลูกรังที่หน้าดินมาก และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

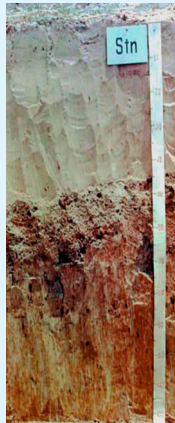
ชุดดินย่านตาขาว

ชุดดินอ่อน

ชุดดินพะยอมงาม

ชุดดินสะทอน

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว เลือกพื้นที่ที่เพาะปลูกที่มีหน้าดินหนา ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอ์พริกกัน หรือโสนอินเดีย 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 หรือ 15-15-15 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในครั้งที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่ว หลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังการเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ในพื้นที่ดินตื้นมาก มีก้อนหิน หรือลูกรังมากที่ผิวดิน ไม่เหมาะสมสำหรับการเกษตร ควรปล่อยให้ให้เป็นป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

กลุ่มชุดดินที่ 57

ชุดดินที่ 57

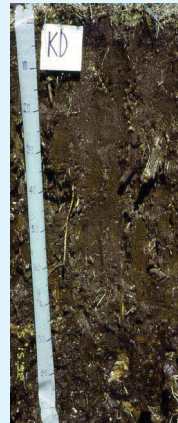
“

กลุ่มดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนา 40-100 ซม. จากผิวดิน ทั่วยุ่บนตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีน้ำท่วมขังนานเกือบตลอดปี ได้แก่ ชุดดินกาบแดง (Kd)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินเป็นเศษชิ้นส่วนของพืชสะสมหนา ปานกลางและเป็นกรดจัดมาก มีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปี เมื่อดินอินทรีย์แห้ง จะเกิดการยุบตัวมาก พืชล้มง่าย ติดไฟง่ายและดับยาก มีรากตื้นบางตัวมากเกินจนเป็นพืชต่อพืชที่ปลูก และขาดธาตุอาหารบางตัวอย่างรุนแรง คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมากและขาดแคลนแหล่งน้ำจืด

ชุดดินกาบแดง

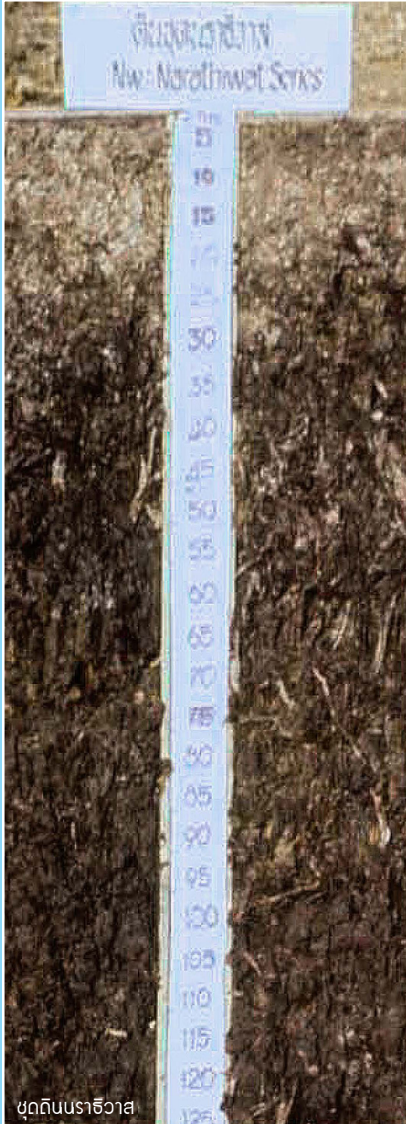
■ แนวทางการจัดการ

เลือกพื้นที่บริเวณขอบพรุและไม่เป็นป่าพรุมาใช้ประโยชน์ มีระบบป้องกันน้ำท่วม ทางระบายน้ำและให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกข้าว เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนความเป็นกรดมาปลูก หว่านหินปูนฝุ่น 1.5-2.0 ตัน/ไร่ ให้ทั่วแปลงปลูก เตรียมแปลงปลูกโดยใช้เครื่องจักรกลขนาดเบาหรือแรงคน ก่อนปลูกและหลังปลูก 30-45 วัน ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 มีระบบการระบายน้ำและการให้น้ำแยกส่วนกัน

ปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล มีแนวป้องกันน้ำท่วม ยก่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-0.75 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ หว่านหินปูนฝุ่น 2.5-3.0 ตัน/ไร่ ให้ทั่วบนสันร่อง และในร่องคูน้ำ มีการควบคุมระดับน้ำไถดินในโค้งที่ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยร็อคฟอสเฟต 250 กรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก และใช้หินปูนฝุ่น 2.5-3.0 ตัน/ไร่ เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น มีการพูนโคนสม่ำเสมอ เมื่อรากลอย

กลุ่มชุดดินที่ 58

“

กลุ่มดินที่มีวัชควินทรีย์
หนามากกว่า 100 ซม.
จากผิวดิน มีปฏิกิริยาดินเป็นกรด
และมีการระบายน้ำแลวมมาก
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
มีน้ำท่วมขังนานเกือบตลอดปี
ได้แก่ ชุดดินนราธิวาส (Nw)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินเป็นเศษชิ้นส่วนของพืชสะสมหนา และเป็นกรดจัดมาก มีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปี เมื่อดินอินทรีย์แห้ง จะเกิดการยุบตัวมาก พืชล้มง่าย ติดไฟง่ายและดับยาก มีธาตุบางตัวมากเกินไปจนเป็นพิษต่อพืชที่ปลูก และขาดธาตุอาหารบางตัวอย่างรุนแรง คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก และขาดแคลนแหล่งน้ำจืด

■ แนวทางการจัดการ

เลือกพื้นที่บริเวณขอบพรุและไม่เป็นป่าพรุมาใช้ประโยชน์ มีระบบป้องกันน้ำท่วม ทางระบายน้ำและให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกข้าว เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนความเป็นกรดมาปลูก หว่านหินปูนฝุ่น 1.5-2.0 ตัน/ไร่ ให้ทั่วแปลงปลูก เตรียมแปลงปลูกโดยใช้เครื่องจักรกลขนาดเบาหรือแรงคน ก่อนปลูกและหลังปลูก 30-45 วัน ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 มีระบบการระบายน้ำและการให้น้ำแยกส่วนกัน

ปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล มีแนวป้องกันน้ำท่วม ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-7.5 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม หว่านหินปูนฝุ่น 2.5-3.0 ตัน/ไร่ ให้ทั่วบนสันร่อง และในร่องคูน้ำ มีการควบคุมระดับไถดินในครั้งที่ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยรีคอฟเฟต 250 กรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก และใช้หินปูนฝุ่น 2.5-3.0 ตัน/ไร่ เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น มีการพูนโคนสม่ำเสมอเมื่อรากลอย

กลุ่มชุดดินที่ 59

ชุดดินตะกอนน้ำพาเขี้ยวขุ่นๆ

“

กลุ่มดินร่วนหยาบหรือดินร่วนละเอียด
ที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน
ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ
เนื้อดินไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตะกอน
ที่มาทับถม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด
ถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลวถึง
ค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ได้แก่ ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน
ที่มีการระบายน้ำเลว

(AC-pd : Alluvial Complex,
poorly drained)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดม
สมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และบางปีอาจ
ประสบปัญหาเรื่องการถูกน้ำท่วม

ชุดดิน AC-pd

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ไลนอ์พริกกัน หรือไลนอินเดียน 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือไม้ผล ยก่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 28

“

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่สุดดำ
ที่มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก
ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง
การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
ได้แก่ ชุดดินชัยบาดาล (Cd)

ชุดดินดงลาน (Dl)

ชุดดินลพบุรี (Lb)

ชุดดินน้ำเลน (Nal)

และชุดดินวังชมภู (Wc)

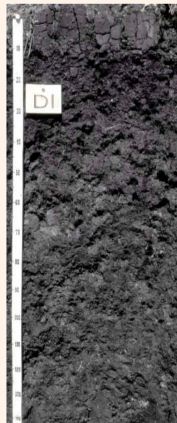
”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

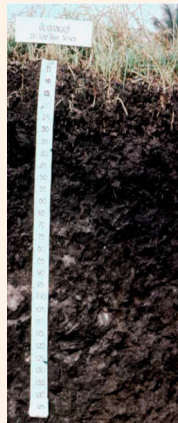
ดินเหนียวจัด แตกกระแหงกว้างและลึก
ดินแห้งแข็ง ดินเปียกเหนียวมาก ไถพรวนยาก
และขาดแคลนน้ำ

ชุดดินชัยบาดาล

ชุดดินฉวางลาน

ชุดดินลพบุรี

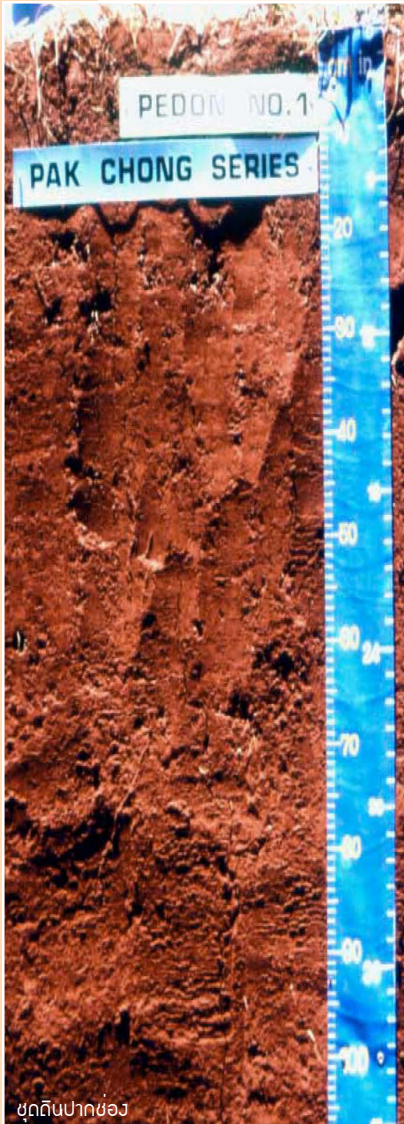
ชุดดินวิเศษภูมิ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่ หรือพืชผัก ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานพืชปุ๋ยสด ถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 29

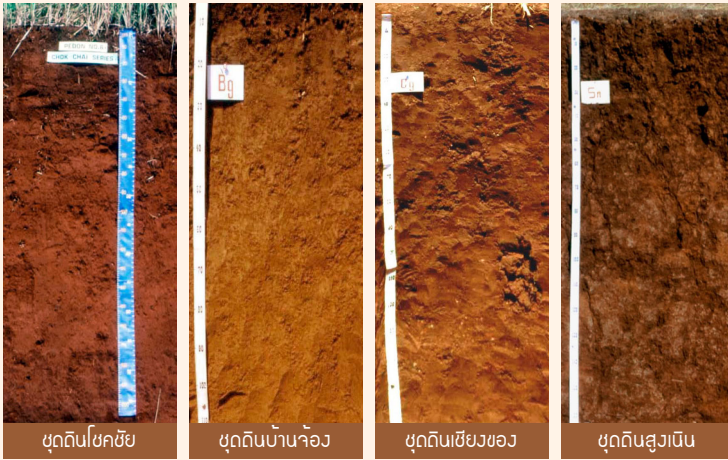
“

กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมาก
ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อ
ละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด
การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินบานจอง (Bg)
ชุดดินเซียงของ (Cg)
ชุดดินโชคชัย (Ci)
ชุดดินแม่แตง (Mt)
ชุดดินหนองมด (Nm)
ชุดดินปากช่อง (Pc)
และชุดดินสูงเนิน (Sn)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และ
เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่
ลาดชัน บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก

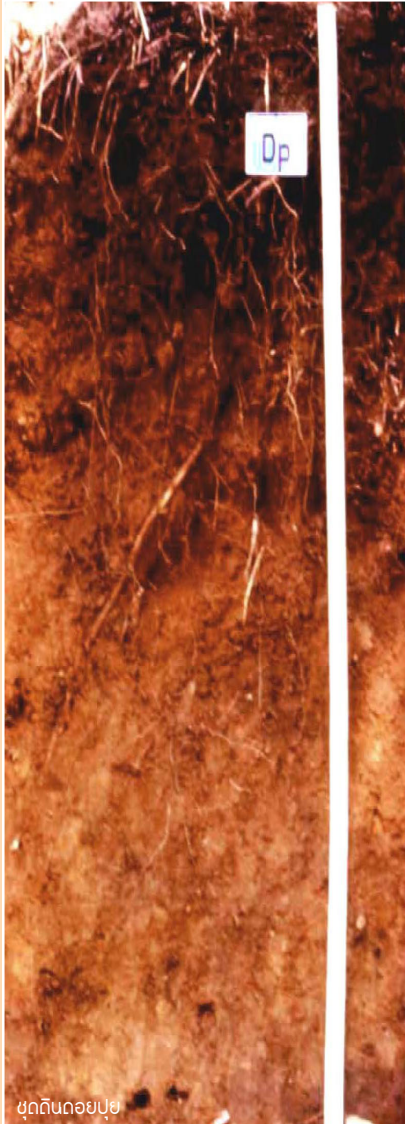

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำคันดินทำขั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน 0.5-1.0 กิโลกรัม/หลุม

กลุ่มชุดดินที่ 30

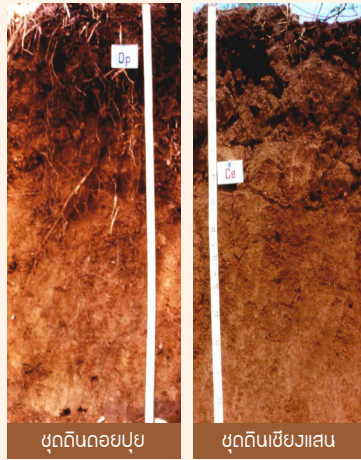
“

กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมาก
ที่พบในพื้นที่ภูเขา
ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด
การระบายน้ำดี
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินเชียงแสน (Ce)
และชุดดินดอยปุย (Dp)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ง่ายต่อการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน และขาดแคลนน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 31

“

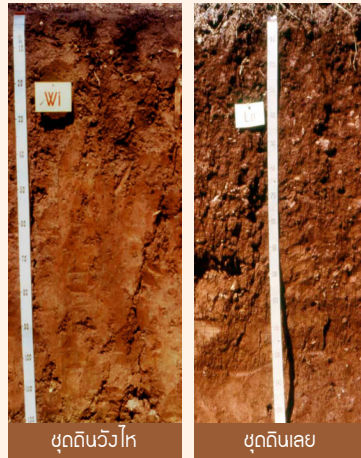
กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมาก
ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อ
ละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกลาง
หรือเป็นด่าง การระบายน้ำดี
ถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินเลย (Lo)
และชุดดินวังไทร (Wi)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ลาดชันสูงเกิด
การชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 33

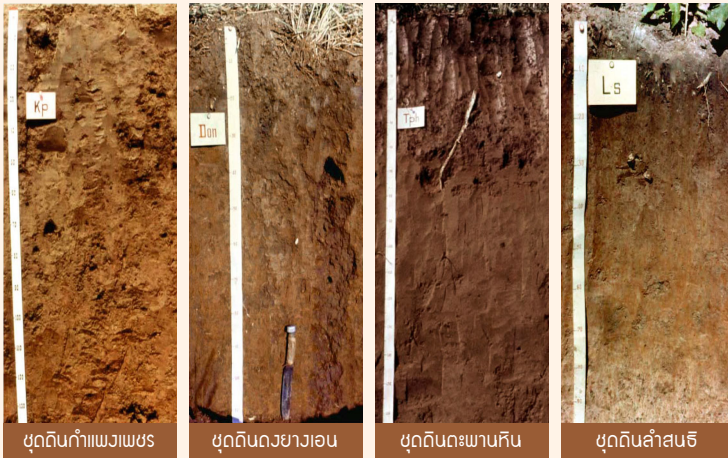
“

กลุ่มดินทรายแป้งละเอียดหรือดิน
ร่วนละเอียดลึกลงมากที่เกิดจากตะกอน
แม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็น
กลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินดงยางเอน (Don)
ชุดดินกำแพงเพชร (Kp)
ชุดดินกำแพงแสน (Ks)
ชุดดินลำสนธิ (Ls)
ชุดดินน้ำดุก (Nd)
ชุดดินธาตุพนม (Tp)
และชุดดินตะพานหิน (Tph)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน
บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการ
เกษตรกรรม

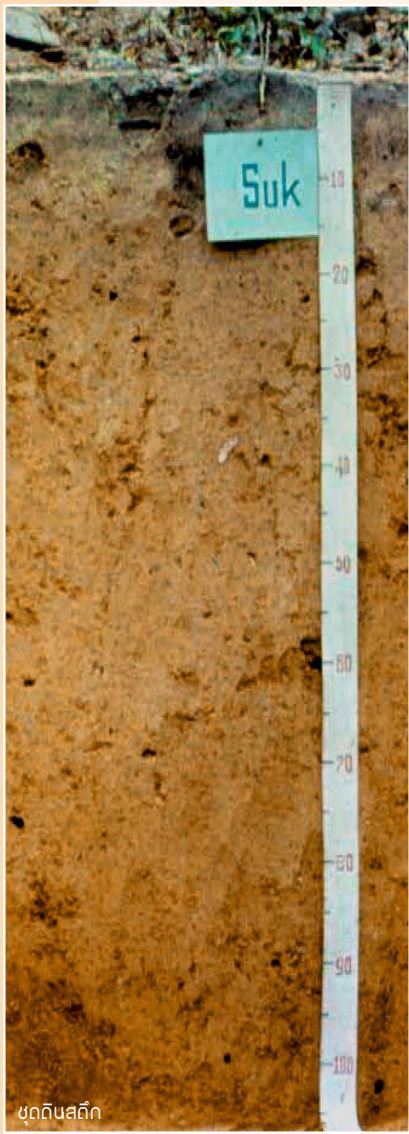

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 35

ชุดดินสติก

“

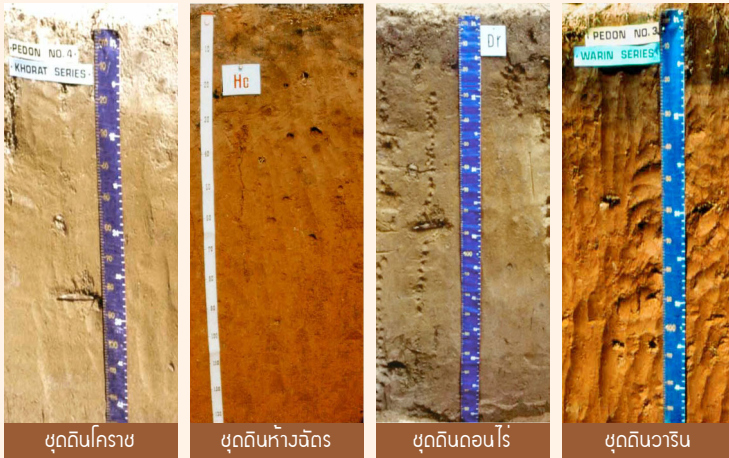
กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมาก
ที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้น
กำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดิน
เป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึง
ดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- ได้แก่ ชุดดินตอนไร่ (Dr)
- ชุดดินดานซาย (Ds)
- ชุดดินหางน้ตร (Hc)
- ชุดดินโคราช (Kt)
- ชุดดินมาบบอน (Mb)
- ชุดดินสติก (Suk)
- ชุดดินวาริน (Wn)
- และชุดดินยโสธร (Yt)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาด
แคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันดินง่าย
ต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน บาง
พื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การทำขั้นบันได หรือการสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและมีระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูนอัตรา 0.5-1.0 กิโลกรัม/หลุม

กลุ่มชุดดินที่ 36

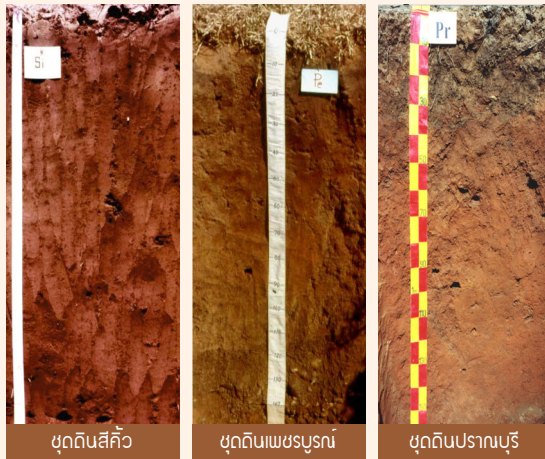
“

กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมาก
ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุ
ต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ
ปฏิบัติการดินกลางหรือเป็นค้าง
การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินเพชรบูรณ์ (Pe)
ชุดดินปราณบุรี (Pr)
และชุดดินสีผิว (Si)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาด
แคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันดินง่าย
ต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะตน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้น้ำหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 37

“

กลุ่มดินร่วนหยาบลึกปานกลาง
ที่เกิดจากการสลายตัว
หรือพัดพาตะกอนเนื้อหยาบมา
ทับถมบนชั้นหินผุในช่วงความลึก
50-100 ซม. จากผิวดิน
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก
การระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ได้แก่ ชุดดินบ่อไทย (Bo)
ชุดดินนาคู (Nu)
และชุดดินทับเสลา (Tas)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาด
แคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อ
การถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะตน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 38

“

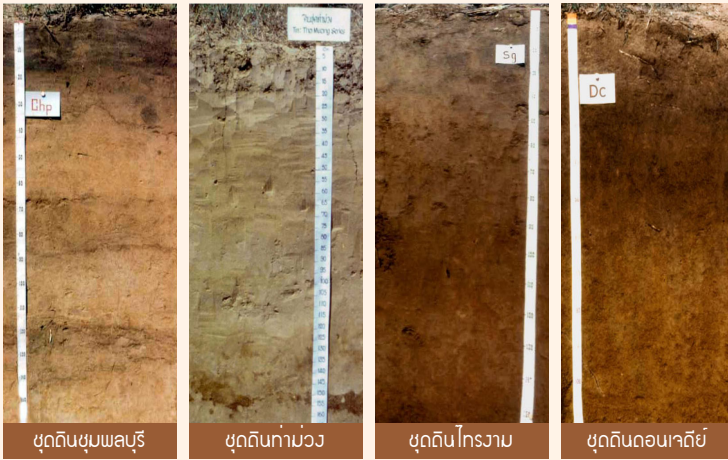
กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมาก
ที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ
มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย
ถึงเป็นกลาง

การระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ได้แก่
ชุดดินเชียงใหม่ (Cm)
ชุดดินชุมพลบุรี (Chp)
ชุดดินคอนเจดีย์ (Dc)
ชุดดินไทรงาม (Sg)
และชุดดินท่าม่วง (Tm)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนน้ำ
ในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนานบางพื้นที่อาจมีน้ำท่วม
ขังหรือไหลบ่าท่วมขังอย่างฉับพลันในระยะที่
มีฝนตกหนัก

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น มีการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง จัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล เลือกพื้นที่ที่ไม่เสี่ยงต่อการท่วมขังของน้ำ ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก จัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 40

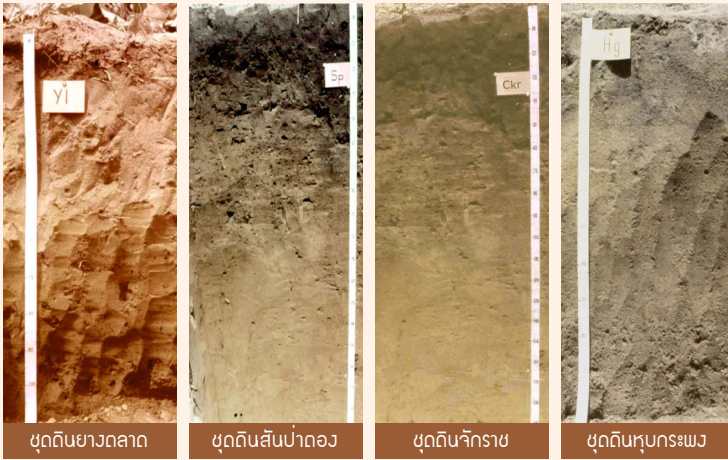
“

กลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมาก
ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือ
วัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบ ปฏิบัติ
ดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลาง
การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินจักราช (Ckr)
ชุดดินชุมพวง (Cpg)
ชุดดินหุบกระพง (Hg)
ชุดดินห้วยแกลง (Ht)
ชุดดินสันป่าตอง (Sp)
และชุดดินยางตลาด (Yl)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาด
แคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อ
การถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

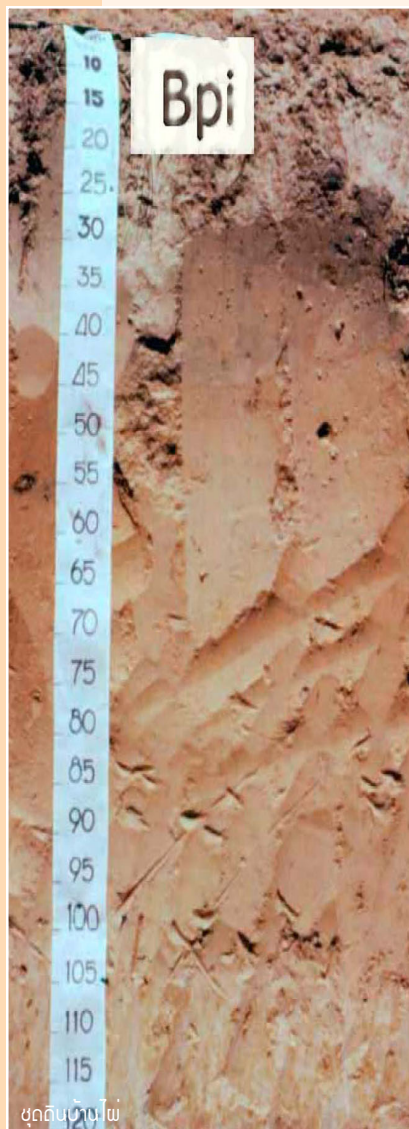

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะตน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 41

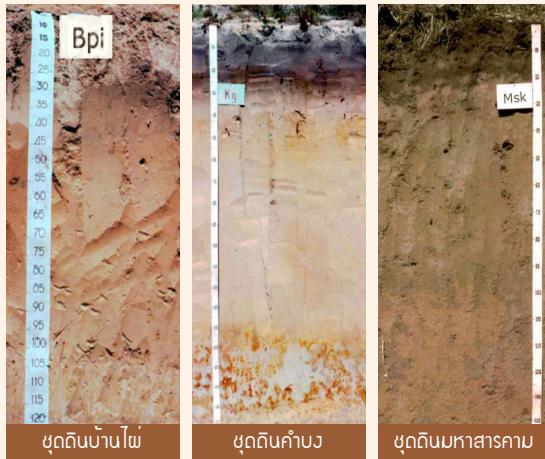
“

กลุ่มดินทรายหนาปานกลาง
ที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือตะกอน
เนื้อหยาบทับอยู่บนชั้นดินที่มีเนื้อดิน
เป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วน
เหนียวปนทรายแป้ง ปฏิกริยาดิน
เป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง
การระบายน้ำดีอยู่บนชั้นดิน
ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไตแก่
ชุดดินบ้านไร่ (Bpi)
ชุดดินค้ำบัง (Kg)
และชุดดินมหาสารคาม (Msk)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินทรายหนาปานกลาง ความอุดม
สมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน ในระยะที่
ฝนตกหนักจะมีน้ำขังหรือเกิดการชะล้างพัง
ทลายสูญเสียหน้าดินเกิดเป็นร่องทั่วไปใน
แปลงปลูก

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือเือกกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพำ 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ เือกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้น้ำปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ที่ต่ำควรทำร่องหรือทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำขังบริเวณรากพืช

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 25-50 กิโลกรัม/หลุม ทำร่องระบายน้ำระหว่างแถวปลูก เพื่อป้องกันน้ำขังบริเวณรากพืช ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชแซมทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 44

“

กลุ่มดินทรายหนาที่เกิดจาก ตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึง เป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้าง มาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใต้แก่

ชุดดินจันทึก (Cu)

ชุดดินค่านขุดทอด (Dk)

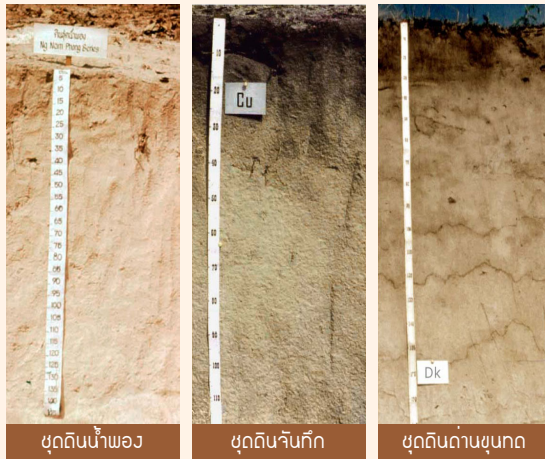
และชุดดินน้ำพอง (Ng)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินทรายหนา ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาด แคลนํ้านาน หน้ดินงายต่อการถูกชะล้างพัง ทลายสูญเสียหน้าดินเกิดเป็นร่องทั่วไปใน แปลงปลูก

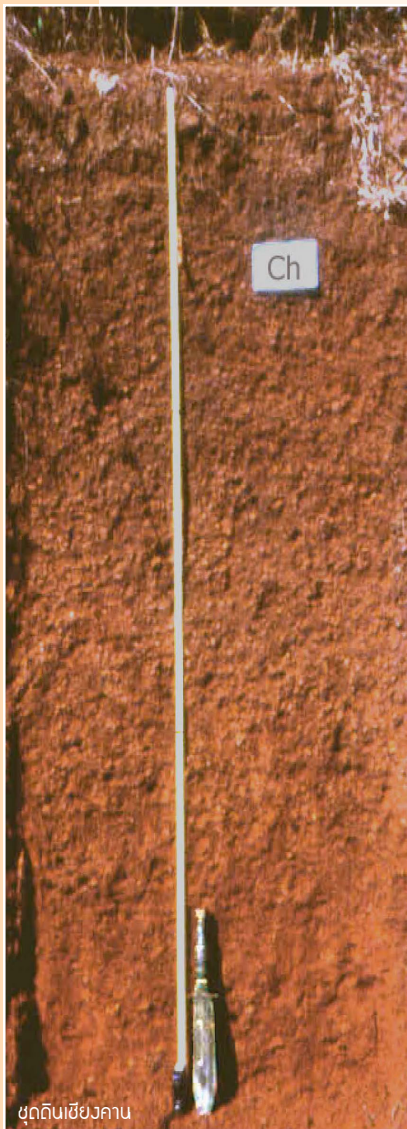

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรังดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ด ถั่วพรว้า 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรังหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 46

ชุดดินเซียงคาน

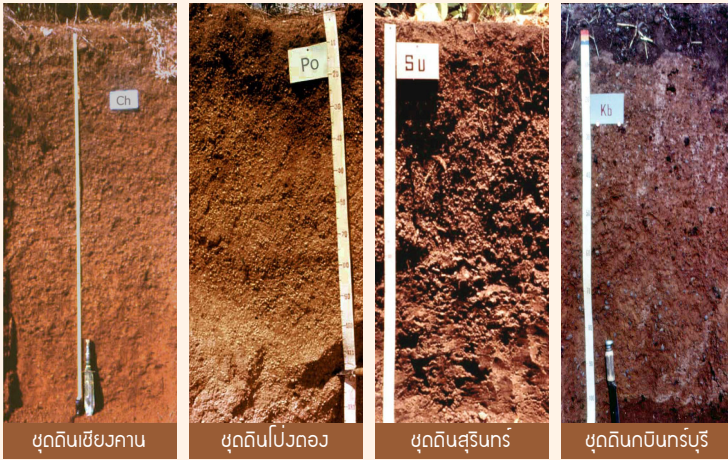
“

กลุ่มดินต้นถึงก้อนกรวด
หรือเศษหินปนลูกรังหนามาก
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก
การระบายน้ำดี
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินเซียงคาน (Ch)
ชุดดินกบินทร์บุรี (Kb)
ชุดดินโป่งตอง (Po)
และชุดดินสุรินทร์ (Su)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินต้นถึงชั้นก้อนกรวดหรือเศษหิน
ปนลูกรังหนามาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาด
แคลนน้ำ เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้า
ดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน และบางพื้นที่มี
ก้อนกรวดหรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่ที่ผิวดิน

■ แนวทางการจัดการ

พื้นที่ดินตื้นมากหรือมีก้อนกรวดหรือลูกรังบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่อยให้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือบ่อเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การไถพรวนตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 47

“

กลุ่มดินต้นถึงชั้นหินพื้น
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง
มีการระบายน้ำดี
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใต้แก่
ชุดดินลี (Li)

ชุดดินมวกเหล็ก (MI)

ชุดดินนครสวรรค์ (Ns)

ชุดดินโป่งน้ำร้อน (Pon)

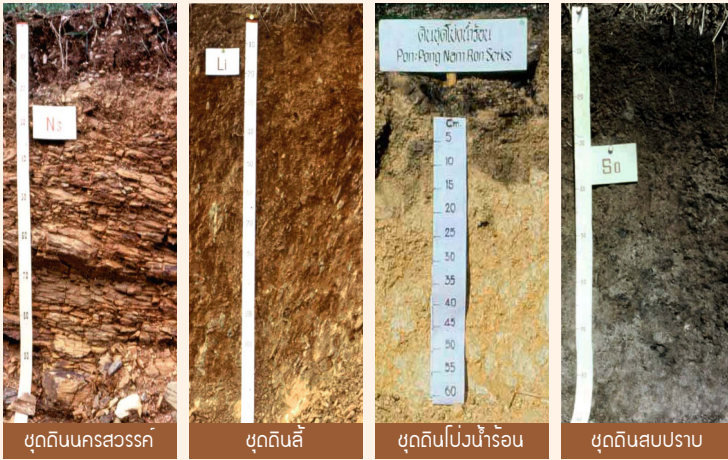
ชุดดินสบปราบ (So)

และชุดดินท่าลี่ (TI)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินต้นถึงชั้นหินพื้น ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ขาดแคลนน้ำและเกิดการชะล้างพังทลาย
สูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน บางพื้นที่มีเศษ
หินหรือหินพื้นผิวที่ไหลบริเวณหน้าดิน

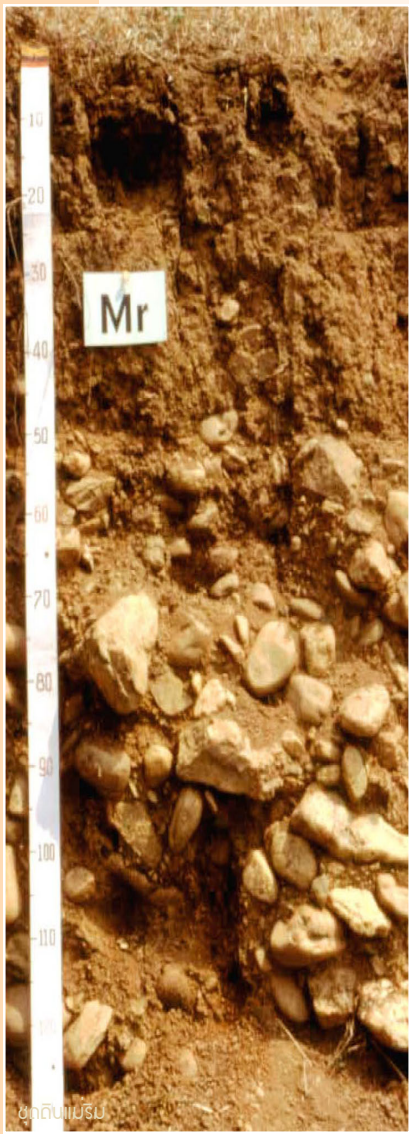
■ แนวทางการจัดการ

พื้นที่ที่เป็นดินตื้นมาก มีเศษหินหรือหินพื้นใต้มาก ไม่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตร ควรปล่อยให้ให้เป็นป่า หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกถึงชั้นหินพื้นหรือขุดหลุมขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ควรมีไม้ค้ำยันและเอาหน้าดินบริเวณใกล้เคียงมาผสมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกพูนโคนอยู่เป็นประจำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 48

“

กลุ่มดินตั้งถึงก่อนหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายใน ความลึก 150 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง

การระบายน้ำดี

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่

ชุดดินแมร์ริม (Mr)

ชุดดินน้ำซุน (Ncu)

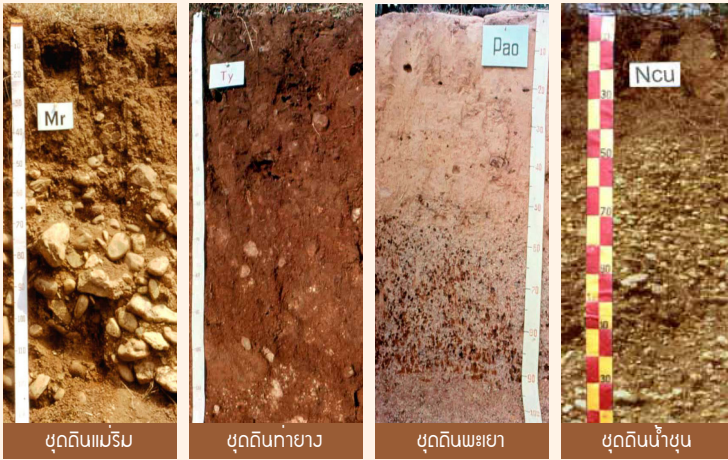
ชุดดินพะเยา (Pao)

และชุดดินท่ายาง (Ty)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตั้งถึงชั้นก่อนกรวดหรือลูกรังหนา ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

■ แนวทางการจัดการ

พื้นที่ดินตื้นมากหรือมีก้อนกรวดหรือลูกรังบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่อยให้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานเฉพาะต้นหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต เก็บเกี่ยวผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 49

“

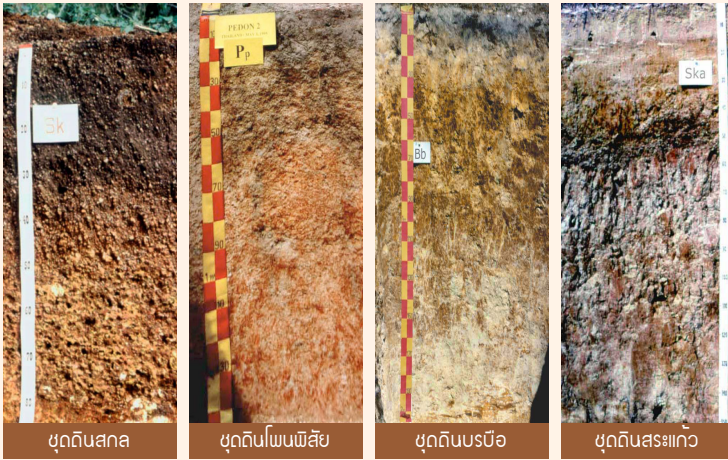
กลุ่มดินต้นถึงลูกรังหรือชั้นเชื่อม
แข็งของเหล็กทับอยู่บนชั้นดิน
เหนียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึง
เป็นกลาง การระบายน้ำดีถึง
ดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ได้แก่ ชุดดินบรปือ (Bb)
ชุดดินโพนพิสัย (Pp)
ชุดดินสกล (Sk)
และชุดดินสระแก้ว (Ska)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินต้นถึงชั้นก้อนกรวดหรือลูกรังที่ทับอยู่
บนชั้นดินเหนียว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาด
แคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสีย
หน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

ชุดดินสกา

ชุดดินโพนเพ็สีย

ชุดดินบรบือ

ชุดดินสรรมแก้ว

■ แนวทางการจัดการ

พื้นที่ดินตื้นมากหรือมีลูกทรงกระจายบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่อยให้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรา 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดินหรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉาะตั้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 52

ชุดดินตาคลี

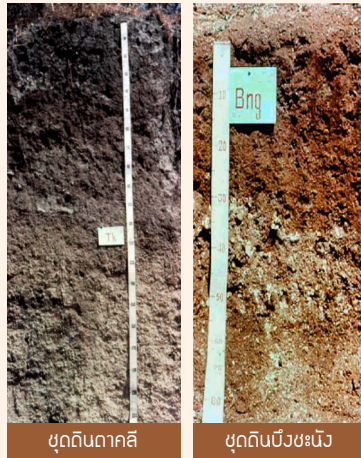
“

กลุ่มดินตื้น
ถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน
ปฏิกิริยาดินเป็นด่าง
การระบายน้ำดี
ความอุดมสมบูรณ์
ปานกลางถึงสูง
ได้แก่ ชุดดินบึงชะนัง (Bng)
และชุดดินตาคลี (Tk)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตื้นถึงชั้นปูนมาร์ลหรือก้อนปูน ดินแห้ง
แข็ง ดินเปียกเหนียว ทำให้ไถพรวนยาก ขาด
แคลนน้ำ และดินเป็นด่างจัด

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ชอบดินเป็นด่างมาปลูก ไถพรวนดิน ในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชขวางความลาดชัน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกสลับเป็นแถว ปลูกพืชคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. หรือถึงชั้นมาร์ล ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะตน มีการพูนโคนด้วยหน้าดิน เมื่อพบว่ามีรากลอย ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 54

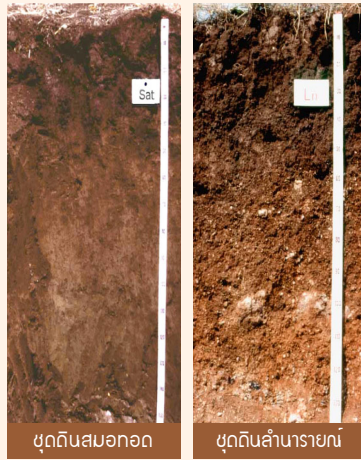
“

กลุ่มดินลึกปานกลาง
ถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน
ปฏิกิริยาดินเป็นด่าง
การระบายน้ำดี
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินลำพญากลาง (Lg)
ชุดดินลำนารายณ์ (Ln)
และชุดดินสมอทอด (Sat)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินเป็นด่างจัด และมีชั้นปูนมาร์ลหรือก้อนปูนช่วงความลึก 100 ซม. ดินแห้งแข็ง ดินเปื่อยกเหนียว ทำให้ไถพรวนยาก และขาดแคลนน้ำ

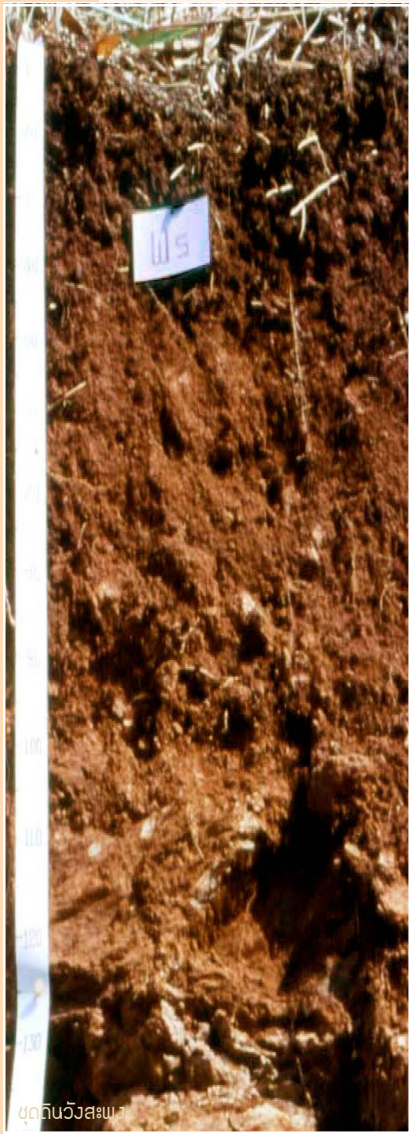

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ชอบดินเป็นด่างมาปลูก ไถพรวนดิน ในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชขวางความลาดชัน ปลูกพืชเป็นแถบ ปลูกพืชคลุมดิน การปลูกพืชปุ๋ยสด การปลูกพืชหมุนเวียน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. หรือถึงขั้นมาร์ด ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 55

“

กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น
เศษหิน ก้อนหินหรือลูกรัง
ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง
การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินจตุรัส (Ct)
และชุดดินวังสะพุง (Ws)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน
ก้อนกรวดหรือลูกรัง ขาดแคลนน้ำ และเกิดการ
ชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน

ชุดดินวัวสะพุง

ชุดดินจตุรัส

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือ ไก่กลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไก่กลบระยะออกดอก ปล่อยให้ไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ชั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 56

“

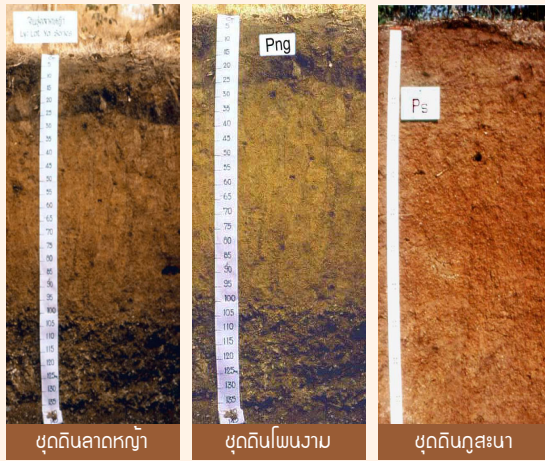
กลุ่มดินลึกปานกลาง
ถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด
การระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ได้แก่ ชุดดินลาดหญ้า (Ly)
ชุดดินภูสะนา (Ps)
และชุดดินโพนงาม (Png)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน
ก้อนกรวดหรือลูกรัง ขาดแคลนน้ำ และเกิด
การชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาด
ชัน บางพื้นที่เป็นดินกรดจัดมาก

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือ ไก่กลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรี 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไก่กลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 60

“

กลุ่มดินร่วนที่เกิดจาก
ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง
การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใต้แก่
ดินตะกอนลำนน้ำเชิงซ้อน
ที่มีการระบายน้ำดี
(AC-wd : Alluvial Complex,
well drained)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาด
แคลนน้ำและในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่าย
ต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

AC-wd

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชหมุนเวียน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวร่องหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 61

“

กลุ่มดินเศษหินเชิงเขาที่เกิดจาก
การสลายตัวแตกผุพังของเขา
พบเศษหินหรือก้อนหินร่วงลงมา
ทับถมบริเวณเชิงเขา
กระจัดกระจายทั่วไป ลักษณะและสมบัติดินไม่แน่นอน
การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินต้นที่มีก้อนหินหรือเศษหินกระจัด
กระจายทั่วไป ในพื้นที่ลาดชันเกิดการชะล้าง
พังทลายและขาดแคลนน้ำ

■ แนวทางการจัดการ

พื้นที่ที่เป็นดินตื้นมากหรือมีก้อนหินหรือเศษหินกระจายทั่วไป ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร ควรปล่อยให้เป็นป่า

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่เป็นดินลึกและไม่พบก้อนหินหรือเศษหินมากบนผิวดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือสับกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ โถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชหมุนเวียน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล เลือกพื้นที่ที่เป็นดินลึกและไม่พบก้อนหินหรือเศษหินมากบนผิวดิน ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 26

ชุดดินอ่าวลึก

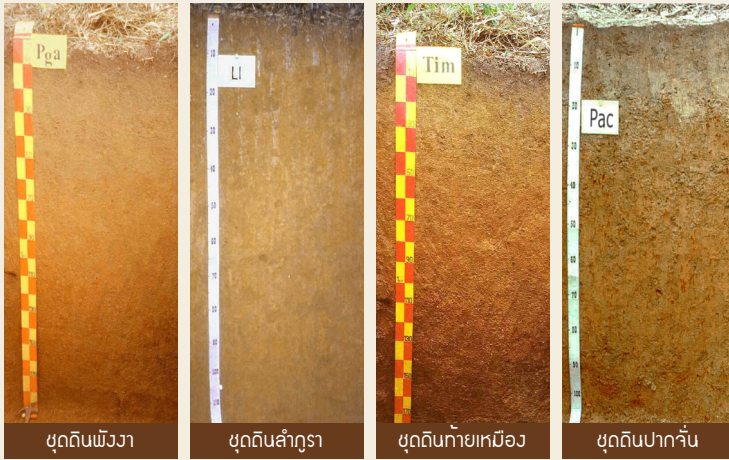
“

กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัสดุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไตแก ชุดดินอ่าวลึก (Ak)
ชุดดินห้วยโป่ง (Hp)
ชุดดินกระบี่ (Kbi)
ชุดดินโคกกลอย (Koi)
ชุดดินลำภูรา (Ll)
ชุดดินปากจั่น (Pac)
ชุดดินพังงา (Pga)
ชุดดินภูเก็ต (Pk)
ชุดดินปะทิว (Ptu)
และชุดดินทวายเหมือง (Tim)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนานและเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินรวมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้น้ำหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 27

“

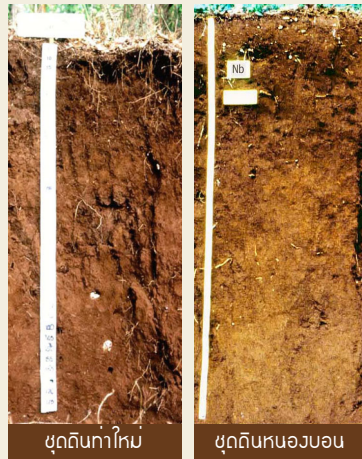
กลุ่มดินเหนียวจัดสีแดงถึงมาก
ที่เกิดจากหินภูเขาไฟ
มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด
การระบายน้ำดี
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินหนองบอน (Nb)
และชุดดินท่าใหม่ (Ti)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ขาดแคลนน้ำ
และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินใน
พื้นที่ที่มีความลาดชัน

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินรวมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 32

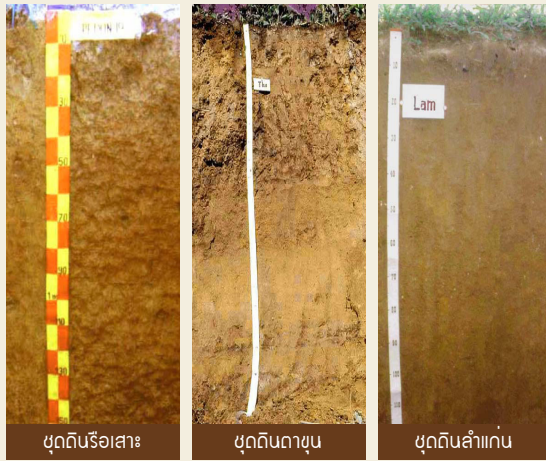
“

กลุ่มดินร่วนหรือดินทรายแป้ง
ละเอียดลึกลงมากที่เกิดจากตะกอน
ริมแม่น้ำ ปฏิบัติดินเป็นกรดจัด
การระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
ได้แก่ ชุดดินลำแก่น (Lam)
ชุดดินรือสาะ (Ro)
และชุดดินตาขุน (Tkn)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ขาดแคลนน้ำ บางพื้นที่อาจมีน้ำไหลบ่า
ท่วมขังฉับพลันในระยะที่มีฝนตกหนัก

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงและช่วยเพิ่มผลผลิต พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะตน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 34

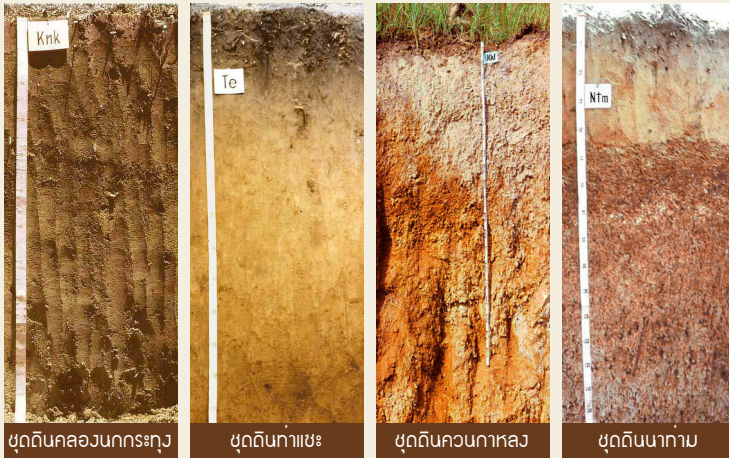
“

กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมาก
ที่เกิดจากตะกอนน้ำหรือ
วัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด
การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินฉลอง (Chl)
ชุดดินฝั่งแดง (Fd)
ชุดดินควนกาหลง (Kkl)
ชุดดินคลองท่อม (Km)
ชุดดินคลองนกกระทง (Knk)
ชุดดินละหาน (Lh)
ชุดดินนาทาม (Ntm)
และชุดดินทาแชะ (Te)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาด
แคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชวงนาน และในพื้นที่
ที่มีความลาดชันดินง่ายต่อการถูกชะล้าง
พังทลายสูญเสียหน้าดิน

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินรวมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ขึ้นบันได คั่นดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 39

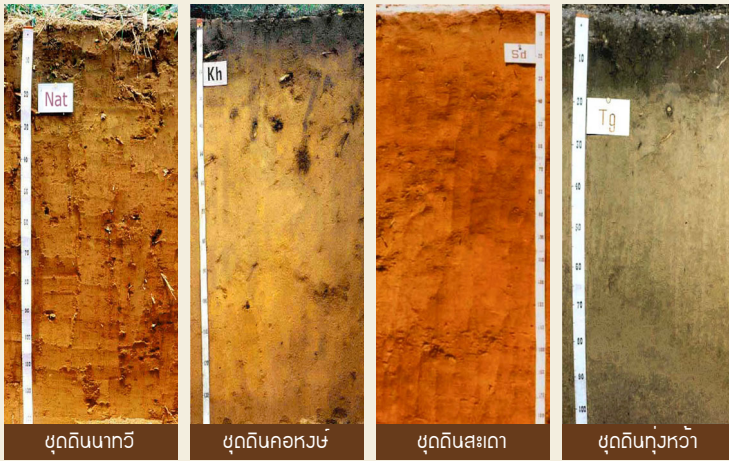
“

กลุ่มดินร่วนหยาบถึงลึกมาก
ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือ
วัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด
การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินคองหงษ์ (Kh)
ชุดดินนาทวี (Nat)
ชุดดินสะเดา (Sd)
และชุดดินทุ่งหว้า (Tg)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาด
แคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชวงนาน และในพื้นที่
ที่มีความลาดชันดินง่ายต่อการถูกชะล้าง
พังทลายสูญเสียหน้าดิน

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินรวมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรา อัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ขึ้นบันได คั่นดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝก หรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 42

“

กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์
ภายในความลึก 100 ซม.

จากผิวดิน ปฏิกริยาดิน
เป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง
การระบายน้ำค่อนข้างมาก
อยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำ
ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินบ้านทอน (Bh)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความ
ลึก 100 ซม. มีชั้นทรายสีขาวหนาที่มีความอุดม
สมบูรณ์ต่ำมาก ขาดแคลนน้ำ และในช่วง
ฝนตกหนักจะมีน้ำขังอยู่บริเวณผิวหน้าดิน

ชุดดินบ้านก่อน

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ใส่ปุ๋ยให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานถั่วพริ้วอัตรา 10-12 กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ปล่อยให้ทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดินหรือมีวัสถุคลุมดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. และทำลายชั้นดานอินทรีย์ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 35-50 กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสถุคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ในช่วงการเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ลุ่มทำทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำในช่วงที่มีฝนตกหนัก

กลุ่มชุดดินที่ 43

“

กลุ่มดินทรายลิกมากที่เกิดจาก ตะกอนลำน้ำหรือสันทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึง เป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้าง ดีมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใต้แก่ ชุดดินบาเจาะ (Bc)

ชุดดินดงตะเกียน (Dt)

ชุดดินหัวหิน (Hh)

ชุดดินหลังสวน (Lan)

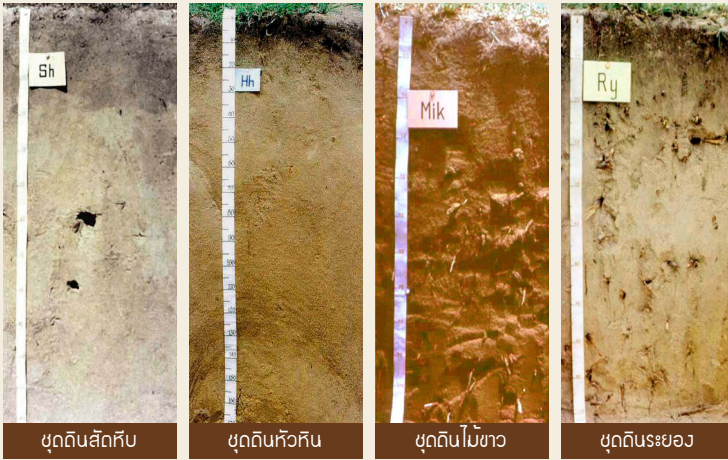
ชุดดินไม้ขาว (Mik)

ชุดดินพัทยา (Py)

ชุดดินระยอง (Ry)

และชุดดินสัดหีบ (Sh)

”

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินรวมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบปุ๋ยพืชสด (หวานเมล็ดถั่วพำอัตรา 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 35-50 กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 45

“

กลุ่มดินตั้งแต่ชั้นลูกรัง เศษหินหรือ
ก้อนหิน ปฏิบัติดินเป็นกรดจัด
การระบายน้ำของดินดีถึงดีปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใต้แก่

ชุดดินชุมพร (Cp)

ชุดดินหาดใหญ่ (Hy)

ชุดดินคลองซาก (Kc)

ชุดดินเขาขาด (Kkt)

ชุดดินหนองคล้า (Nok)

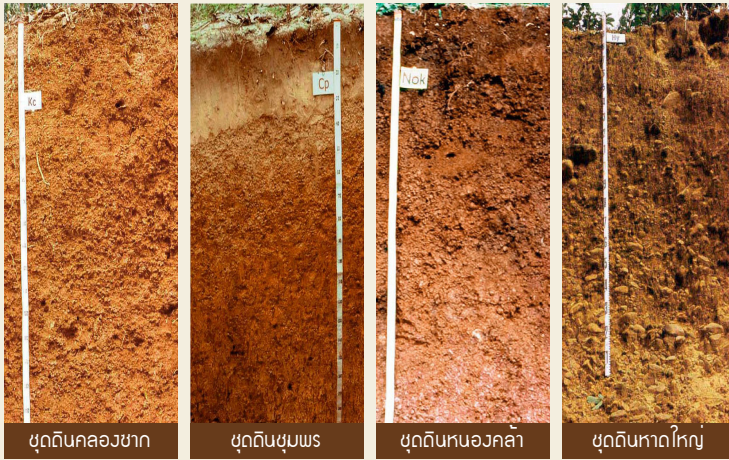
ชุดดินท่าฉาง (Tac)

และชุดดินยะลา (Ya)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินตั้งแต่ชั้นลูกรัง เศษหินหรือก้อนกรวด
ภายในความลึก 50 ซม. จากผิวดิน บางพื้นที่
พบลูกรัง เศษหิน หรือก้อนกรวดกระจัดกระจาย
ทั่วไปอยู่บริเวณผิวดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ขาดแคลนน้ำ พังและในพื้นที่ที่มีความลาดชัน
จะเกิดการชะล้างหลายสูญเสียหน้าดินได้ง่าย

■ แนวทางการจัดการ

เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและไม่มีก้อนหิน เศษหินหรือลูกรังบนผิวดินมาก **ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก** เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินรวมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบปุ๋ยพืชสด (หวานเมล็ดถั่วพริ้ว อัตรา 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 25-50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น สร้างคันดิน ทำชั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 50

ชุดดินสว

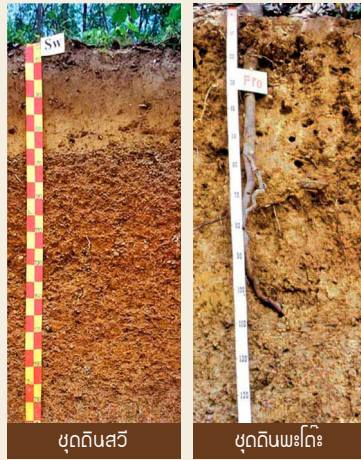
“

กลุ่มดินร่วนลึกปานกลางถึงเศษหิน
ก่อนหินหรือชั้นหินพื้น
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก
การระบายน้ำดี
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใต้แก
ชุดดินพะโต๊ะ (Pto)
และชุดดินสวี (Sw)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์
ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน และ
ในพื้นที่ที่มีความลาดชันดินง่ายต่อการถูก
ชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน ทำให้เกิดเป็น
ดินตื้นและยากต่อการปรับปรุงแก้ไข

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรา อัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ขึ้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝก หรือทำฐานเฉาะตะกอน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้น้ำหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 51

“

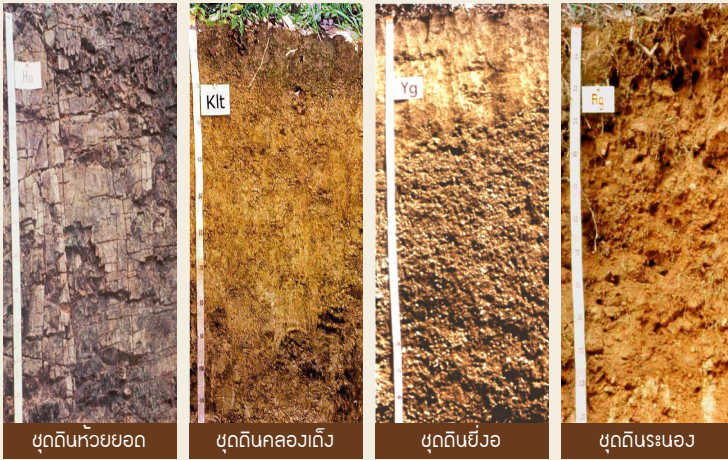
กลุ่มดินต้นถึงชั้นหินพื้น
ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด
การระบายน้ำดีถึงค่อนข้างดีมาก
ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่
ชุดดินห้วยยอด (Ho)
ชุดดินคลองเต็ง (Klt)
ชุดดินระนอง (Rg)
และชุดดินยี่งอ (Yg)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินต้นถึงชั้นหินพื้นภายในความลึก 50 ซม. บางพื้นที่มีเศษหินและหินพื้นใต้อักรัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมากจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

■ แนวทางการจัดการ

พื้นที่ที่เป็นดินชั้นมาก มีเศษหินหรือหินพื้นผิวดิน ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร ควรปล่อยให้ให้เป็นป่า หรือปลูกไม้โตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพว้อตรา 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกถึงชั้นหินพื้นหรือขนาด 50x50x50 ซม. และปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือก้อนหินรวมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต กอเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 53

“

กลุ่มดินเหนียวลิกปานกลาง
ถึงชั้นหินพื้น ลูกรังหรือเศษหิน

ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด

การระบายน้ำดี

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใต้แก่

ชุดดินนาทอน (Ntn)

ชุดดินโอล่าเจียก (Oc)

ชุดดินปะดิงเบซาร์ (Pad)

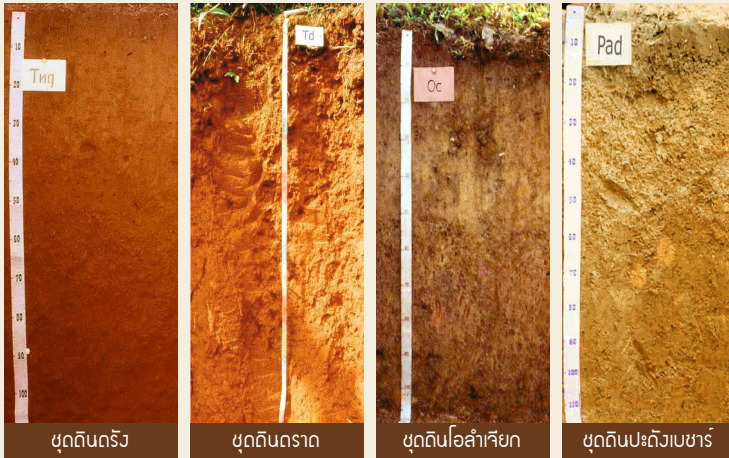
ชุดดินตราด (Td)

และชุดดินตรัง (Tng)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ดินลิกปานกลางถึงชั้นลูกรัง ก้อนกรวด
เศษหินหรือชั้นหินพื้นในช่วงความลึก 50-100
ซม. ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และ
ในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพัง
ทลายสูญเสียหน้าดินค่อนข้างสูง ทำให้เกิดเป็น
ดินตื้นและยากต่อการปรับปรุงแก้ไข

■ แนวทางการจัดการ

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรา อัตรา 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทืองอัตรา 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ การสร้างคันดิน การทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 62

“

พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชัน
มากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์
พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา
สำรวจและจำแนกดิน
เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง
ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษา
สำหรับการเกษตร ได้แก่
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)

”

■ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน

มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลาย สูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

■ **แนวทางการจัดการ** ควรปล่อยให้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องจำเป็นต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

สรุป การใช้ปุ๋ยอินทรีย์บางชนิดสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจบนดินเหนียว

ชนิดพืช	ชนิดปุ๋ยอินทรีย์	อัตราแนะนำ
ข้าว	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกข้าว 3-4 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	- หว่านเมล็ดโลนอัฟริกันอัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-70 วัน/หรือหว่านโลนอินเดีย อัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 60-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์ แล้วปลูกข้าว - หว่านถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน เมล็ดปอเทืองอัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ก่อนปลูกข้าว (ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก) หรือหลังปลูก
พืชไร่	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกพืชไร่ 1 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	-หว่านเมล็ดถั่วพุ่ม อัตรา 10-12 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่ม อัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน) หรือปอเทือง อัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ปล่อยให้ประมาณ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก
	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตัน/ไร่
พืชผัก	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตัน/ไร่
ไม้ผล	ปุ๋ยหมัก	ไม้ผลขนาดเล็ก ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 15 กก./ตัน
ไม้ยืนต้น	ปุ๋ยคอก	ไม้ผลขนาดใหญ่ ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 25 กก./ตัน
ไม้ดอก	ปุ๋ยหมัก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตัน/ไร่
ไม้ประดับ	ปุ๋ยคอก	
ไม้กระถาง	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ดิน : ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 4 : 1 โดยน้ำหนัก

หมายเหตุ :

1. อัตราการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในตารางนี้ใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมี อัตราครึ่งหนึ่งของอัตราแนะนำ
2. ไม่ควรใช้ถั่วพุ่ม ถั่วพุ่มและปอเทืองในนาข้าวที่มีน้ำขัง
3. เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดควรมีความอกไม่ต่ำกว่า 90 เปอร์เซ็นต์
4. ปุ๋ยคอกที่หมักสมบูรณ์แล้วสามารถลดการใช้ได้ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ของอัตราแนะนำ

สรุป การใช้ปุ๋ยอินทรีย์บางชนิดสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจบนดินร่วน

ชนิดพืช	ชนิดปุ๋ยอินทรีย์	อัตราแนะนำ
ข้าว	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกข้าว 3-4 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	- หวานเมล็ดโสนอัฟริกันอัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-70 วัน/หรือหวานโสนอินเดีย อัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 60-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์ แล้วปลูกข้าว - หวานถั่วพรีอัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน เมล็ดปอเทืองอัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ก่อนปลูกข้าว (ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก) หรือหลังปลูก
พืชไร่	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกพืชไร่ 1 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	- หวานเมล็ดถั่วพรี อัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่ม อัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน หรือปอเทือง อัตรา 4-6 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก
	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2-3 ตัน/ไร่
พืชผัก	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2-3 ตัน/ไร่
ไม้ผล	ปุ๋ยหมัก	ไม้ผลขนาดเล็ก ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 20 กก./ ตัน
ไม้ยืนต้น	ปุ๋ยคอก	ไม้ผลขนาดใหญ่ ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 35 กก./ ตัน
ไม้ดอก	ปุ๋ยหมัก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 1-2 ตัน/ไร่
ไม้ประดับ	ปุ๋ยคอก	
ไม้กระถาง	ปุ๋ยหมัก	ดิน : ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 3 : 1 โดยน้ำหนัก
	ปุ๋ยคอก	

หมายเหตุ :

1. อัตราการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในตารางนี้ใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมี อัตราครึ่งหนึ่งของอัตราแนะนำ
2. ไม่ควรใช้ถั่วพรี ถั่วพุ่มและปอเทืองในนาข้าวที่มีน้ำขัง
3. เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดควรมีความงอกไม่ต่ำกว่า 90 เปอร์เซ็นต์
4. ปุ๋ยคอกที่หมักสมบูรณ์แล้วสามารถลดการใช้ได้ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ของอัตราแนะนำ

สรุป การใช้ปุ๋ยอินทรีย์บางชนิดสำหรับการปลูกพืชบนดินทรายและดินตื้น

ชนิดพืช	ชนิดปุ๋ยอินทรีย์	อัตราแนะนำ
ข้าว	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกข้าว 3-4 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	- หว่านเมล็ดโสนอัฟริกันอัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-70 วัน/หรือหว่านโสนอินเดีย อัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 60-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์ แล้วปลูกข้าว - หว่านถั่วพริ้วอัตรา 10-12 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่มอัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน เมล็ดปอเทืองอัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบ เมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ก่อนปลูกข้าว (ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก) หรือหลังปลูก
พืชไร่	ตอซัง	ไถกลบตอซัง ก่อนปลูกพืชไร่ 1 สัปดาห์
	ปุ๋ยพืชสด	- หว่านเมล็ดถั่วพริ้ว อัตรา 10-12 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 60-65 วัน เมล็ดถั่วพุ่ม อัตรา 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 45-60 วัน หรือปอเทือง อัตรา 6-8 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์ ก่อนปลูก
	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 3-4 ตัน/ไร่
พืชผัก	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 3-4 ตัน/ไร่
ไม้ผล	ปุ๋ยหมัก	ไม้ผลขนาดเล็ก ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 25 กก./ ตัน
ไม้ยืนต้น	ปุ๋ยคอก	ไม้ผลขนาดใหญ่ ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 50 กก./ ตัน
ไม้ดอก	ปุ๋ยหมัก	ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2-4 ตัน/ไร่
ไม้ประดับ	ปุ๋ยคอก	
ไม้กระถาง	ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก	ดิน : ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา 2 : 1 โดยน้ำหนัก

หมายเหตุ :

1. อัตราการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในตารางนี้ใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมี อัตราครึ่งหนึ่งของอัตราแนะนำ
2. ไม่ควรใช้ถั่วพริ้ว ถั่วพุ่มและปอเทืองในนาข้าวที่มีน้ำขัง
3. เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดควรมีความอกไม่ต่ำกว่า 90 เปอร์เซ็นต์
4. ปุ๋ยคอกที่หมักสมบูรณ์แล้วสามารถลดการใช้ได้ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ของอัตราแนะนำ

มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำกับการปลูกพืชบนดินเหนียว

ความลาดชัน	มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ			
	นาข้าว	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ผล ไม้ยืนต้น
0-2 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
2-5 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ชั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชคลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ชั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
5-12 %	-	-	-สร้างคันดิน -ชั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ชั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
12-20 %	-	-	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน
20-35 %	-	-	-ทำคูรับน้ำรอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-ทำคูรับน้ำรอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน

มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำกับการปลูกพืชบนดินร่วน

ความลาดชัน	มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ			
	นาข้าว	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ผล ไม้ยืนต้น
0-2 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-สร้างคันดิน -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
2-5 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ชั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คันซากพืช -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ชั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
5-12 %	-	-	-สร้างคันดิน -ชั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืช ตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ชั้นบันไดดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืช ตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
12-20 %	-	-	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน
20-35 %	-	-	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-ทำคูรับน้ำขอบเขา -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน

มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำกับการปลูกพืชบนดินทรายและดินตื้น

ความลาดชัน	มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ			
	นาข้าว	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ผล ไม้ยืนต้น
0-2 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-สร้างคันดิน -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
2-5 %	-ปรับพื้นที่แปลงนา -ปลูกพืชปุ๋ยสด	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชหมุนเวียน	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชคลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชคลุมดิน -ปลูกพืชแซม
5-12 %	-	-	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -ปลูกพืชคลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ	-สร้างคันดิน -ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ -ปลูกพืชปุ๋ยสด -คลุมดิน -ปลูกพืชคลุมดิน -คันซากพืช -ปลูกพืชแซม
12-20 %	-	-	-ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชสลับเป็นแถบ -คันซากพืช	-ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน -คลุมดิน
20-35 %	-	-	-	-ทำแนวรั้วหญ้าแฝก -ทำฐานปลูกเฉพาะต้น -ปลูกพืชคลุมดิน -คลุมดิน

จากตารางสรุปมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำได้กล่าวถึงวิธีการต่างๆ ที่ควรนำมาใช้ในการจัดการพื้นที่เพื่อรักษาทรัพยากรดินและน้ำ ป้องกันรักษาดินไม่ให้ถูกกัดเซาะพังทลาย รักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินและอนุรักษ์น้ำไว้ให้อี้อำนวยสำหรับการผลิตทางการเกษตร ซึ่งจะอธิบายรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

1. การปรับพื้นที่แปลงนา

การปรับพื้นที่แปลงนาเป็นการปรับพื้นที่แปลงนาเดิมให้ราบเรียบสม่ำเสมอหรือมีการลาดชันนาเดิมออก แล้วปรับสภาพพื้นที่ให้ราบเรียบ สร้างคันนาขึ้นมาใหม่ โดยให้มีขนาดของแปลงใหญ่ขึ้น การปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอ ทำให้มีการขังน้ำตลอดทั้งแปลงปลูก ตามคันนาบางคันสามารถปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่และพืชผักได้

2. การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ (contour cultivation)

การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับเป็นการไถพรวนตามแนวระดับขวางความลาดชันของพื้นที่และมีการปลูกพืชตามแนวไถพรวน นิยมทำร่วมกับการทำคันดินหรือขั้นบันไดดินและมีการคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดินหรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก

3. การสร้างคันดิน (terracing)

การสร้างคันดินเป็นการสร้างคันดินและร่องน้ำขวางความลาดชันของพื้นที่ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นช่วง ๆ เพื่อช่วยกักเก็บน้ำ เบนน้ำและลดการชะล้างพังทลาย นิยมทำร่วมกับการทำแนวหญ้าแฝกและปลูกพืชคลุมดิน การสร้างคันดินมีหลายรูปแบบ เช่น คันดินเบนน้ำ (diversion) คันดินกักเก็บน้ำ (absorption bank) คันดินฐานกว้าง (broad base terrace) และคันดินฐานแคบ (narrow base terrace)

4. ขั้นบันไดดิน (bench terrace)

ขั้นบันไดดินเป็นการปรับพื้นที่ให้เป็นขั้น ๆ ต่อเนื่องกันคล้ายบันได เป็นการลดระดับและความยาวของความลาดชัน สะดวกในการไถพรวน ลดการชะล้างพังทลายและช่วยกักเก็บน้ำ

5. คูรับน้ำขอบเขา (hillside ditches)

คูรับน้ำขอบเขาเป็นคูรับน้ำที่สร้างบริเวณขอบเขาตามแนวระดับหรือลดระดับเป็นรูปสามเหลี่ยมหรือสี่เหลี่ยมคางหมู ระยะห่างของคูขึ้นกับสภาพภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม เป็นการลดความยาวของความลาดชันและแบ่งพื้นที่ออกเป็นช่วง ๆ ช่วยในการกักเก็บน้ำ ระบายน้ำ ลดการชะล้างพังทลายและใช้เป็นทางลำเลียง นิยมทำร่วมกับการทำแนวหญ้าแฝกและปลูกพืชคลุมดิน

6. ฐานปลูกไม้ผลเฉพาะต้น (individual basin)

ฐานปลูกไม้ผลเฉพาะต้นเป็นการปรับฐานเพื่อปลูกไม้ผลรูปสี่เหลี่ยมหรือทรงกลม ให้มีขนาดเท่าทรงพุ่ม นิยมทำร่วมกับการทำแนวหญ้าแฝกและปลูกพืชคลุมดิน

7. การปลูกพืชตามแนวระดับ (contour cultivation)

การปลูกพืชตามแนวระดับเป็นการปลูกพืชบนแนวโดพرونตามแนวระดับขวางความลาดชันของพื้นที่ นิยมทำรวมกับการทำคันดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก

8. การปลูกพืชคลุมดิน (cover cropping)

การปลูกพืชคลุมดินเป็นการปลูกพืชลงไปในพื้นที่ว่างหรือบริเวณพื้นที่ปลูกพืชหลัก เพื่อคลุมดิน ลดการชะล้างพังทลายและปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ หญ้าบาเฮีย หนุ่ยมาเลเชีย ถั่วคุดซุ ถั่วลาย ถั่วซีรูเลียม ถั่วไซราโตร และถั่วคาโลโปโกเนียม เป็นต้น

9. การคลุมดิน (mulching)

การคลุมดินเป็นการใช้วัสดุต่างๆ คลุมดิน เช่น เศษซากพืช ฟางข้าวและวัสดุอื่น ๆ ของพืช เพื่อลดการชะล้างพังทลาย ควบคุมวัชพืช เพิ่มอินทรีย์วัตถุและลดการระเหยของน้ำ เป็นต้น

10. การปลูกพืชปุ๋ยสด (green manure cropping)

การปลูกพืชปุ๋ยสดเป็นการปลูกพืชตระกูลถั่วเพื่อไถกลบ ช่วยปรับปรุงคุณภาพดิน เพิ่มปริมาณธาตุอาหารในดินและลดการชะล้างพังทลายของดิน

11. การปลูกพืชสลับเป็นแถบ (strip cropping)

การปลูกพืชสลับเป็นแถบเป็นการปลูกพืชเป็นแถบสลับกับขวางความลาดชันไปตามแนวระดับ (contour strip cropping) ขนานตั้งฉากกับพื้นที่ (field strip cropping) ขวางตามแนวม (wind strip cropping) หรือตามแนวแก้มเพื่อให้พืชที่ปลูกมีแถบกว้างสม่ำเสมอ (buffer strip cropping)

12. การปลูกพืชหมุนเวียน (crop rotation)

การปลูกพืชหมุนเวียนเป็นการปลูกพืชสองชนิดหรือมากกว่าหมุนเวียนลงบนพื้นที่เดียวกัน โดยมีการเลือกชนิดพืชและระยะเวลาปลูกให้เหมาะสม ช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำ ใช้น้ำที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ รักษาสมดุลของธาตุอาหารในดิน ลดการระบาดของโรคและแมลง

13. การปลูกพืชแซม (intercropping)

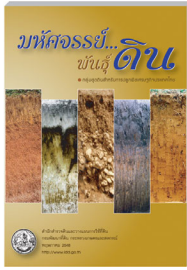
การปลูกพืชแซมเป็นการปลูกพืชตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปบนพื้นที่ในเวลาเดียวกันระหว่างแถวของพืชหลัก เป็นการลดการชะล้างพังทลาย เพิ่มรายได้และลดการระบาดของโรคและแมลง

14. คันซากพืช (contour trash line)

คันซากพืชเป็นการนำเอาซากพืชที่เหลือมาวางสุมกันให้สูงประมาณ 50 เซนติเมตร เป็นต้นตามแนวระดับห่างกันประมาณ 20-40 เมตรหรือตามแนวคันดิน ช่วยลดความเร็วของน้ำไหลบ่าและเศษเหลือของพืชช่วยในการปรับปรุงบำรุงดิน

15. การปลูกแนวรั้วหญ้าแฝก (vetiver grass in headge-row)

การปลูกแนวรั้วหญ้าแฝกเป็นการปลูกหญ้าแฝกขวางความลาดชันของพื้นที่ 1 แถวในทุก 3 แถวของพืชหลัก โดยปลูกหญ้าแฝกตามแนวระดับหรือเป็นแนวขวางความลาดชัน หรือปลูกเป็นแนวนในแถวของพืชหลักและทำเป็นรูปครึ่งวงกลมหงายขึ้นบริเวณโคนต้น

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

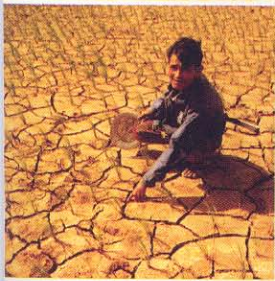
นายอรอด สมร่าง	: อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
นายชัยวัฒน์ สิทธิบุศย์	: รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
นายชุมพล ลีเลิศธรรม	: ผู้อำนวยการสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน

ผู้จัดทำ

นายวุฒิชชาติ สิธิช่วยชู	: หัวหน้าส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นายณรงค์ ตริสุวรรณ	: ส่วนพัฒนาเทคโนโลยีและบริการ
นางสุพร บุญประดับ	: ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นายสมศักดิ์ สุขจันทร์	: ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นางชนิษฐศรี สุนตระกูล	: ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นางสาวบำรุง ทรัพย์มาก	: ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นางสาวสมิตรา วัฒนา	: ส่วนมาตรฐานการสำรวจจำแนกดินและที่ดิน
นายอัธยะ พินจงสกุลศิษุ	: ส่วนสำรวจจำแนกดินที่ 2
นางสาวสยาม ไชยทิพย์	: ส่วนพัฒนาเทคโนโลยีและบริการ
นางสาวกรรณิศา สฤษฏ์ศิริ	: ส่วนวางแผนการใช้ที่ดินที่ 3
นางสาวอมรรรัตน์ สระเพชร	: ส่วนวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดินที่ 2

สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน

บริการข้อมูล :

- แผนที่และรายงานการสำรวจดิน
- แผนที่ความเหมาะสมของดินสำหรับพืชเศรษฐกิจ
- แผนที่และรายงานสภาพการใช้ที่ดิน
- แผนที่ปลูกพืชเศรษฐกิจและการประเมินผลผลิตตามรายพืช
- แผนการใช้ที่ดินจังหวัด/ลุ่มน้ำ/ตำบล
- แผนที่กำหนดเขตการใช้ที่ดินสำหรับพืชเศรษฐกิจ
- แผนที่การแพร่กระจายของคราบเกลือบนผิวดินภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- วินิจฉัยคุณภาพดินเพื่องานด้านวิศวกรรม
- รายงานการประเมินกำลังผลิตของดิน และผลผลิตพืชเศรษฐกิจ
- รายงานภาวะเศรษฐกิจของที่ดินเกษตรกรรม
- แบบจำลองหน้าตัดดิน และสภาพภูมิประเทศแบบย่อส่วน

ติดต่อขอข้อมูล :

ฝ่ายอำนวยการ ชั้น 3 สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0 2579 0111 ต่อ 1367

มหัศจรรย์...ดิน

พันธุ์

กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนที่กลุ่มชุดดิน สำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจทั่วประเทศ ในปี 2532-2534 โดยพิจารณาจัดหมวดหมู่ลักษณะและสมบัติดินที่มีศักยภาพคล้ายคลึงกันในด้านที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตของพืชที่ปลูก จัดหมวดหมู่ได้ 62 กลุ่มชุดดิน